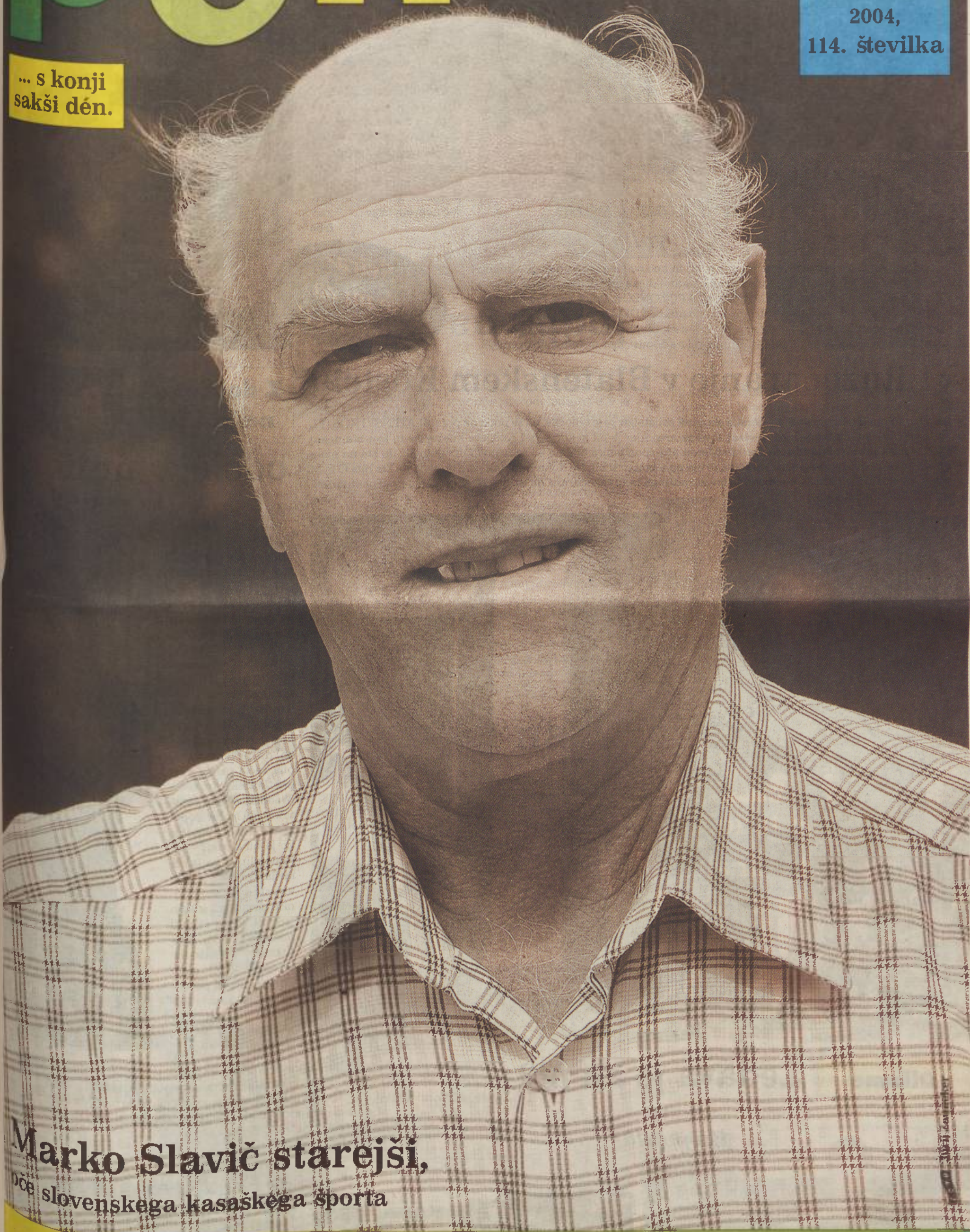

pen

... s konji
sakši den.

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
26. avgusta
2004,
114. številka

Marko Slavič starejši,
oče slovenskega kasaškega sporta

Prlekija ima dve neprecenljivi prednosti: odlično vino in iskre kasače.
Slednji zaznamujejo pokrajino že 130 let. Pen sicer nekoliko manj,
a smo na dobri poti, da doživimo prvih 100 let.
Naslednji korak k temu bomo z novo številko stopili 30. septembra.

Volitve 04

Rapsodija v rdečem Jabolko se je odkotalilo od drevesa

Pentute so vedno prve. Pri dejstvih in »dejstvih«. In eno od slednjih je, da bodo kmalu volitve. Kot priča naša »fotka«, bodo med drugimi kandidirali tudi rdeči - na madžarski narodnostni listi je to preverjeni DZ-kader MARILJA POŽONEC iz Dolge vasi. Pentutarska novost pa je, da se ji kot kandidat pridružuje tudi pomurski DELOvec IVAN GERENČER. Ker je meščan, ima dve možnosti - da se poskusi kot morebitni župan mestne občine MS ali kot poslanec. Odločil se še ni, zato se je umaknil na dopust, kjer bo temeljito premislil.

Dedi ZORAN je bil nogometni vratar in je danes selektor SLO ženske »fuzbal« reprezentance, *ati ERIK je uspešno igral za Maribor, Muro in Potrošnik. Kljub temu mali JAKOB CIRKVENČIČ niti slišati noče za nogometno žogo. Veliko bolj pri srcu mu je glasba, menda se pripravlja na bobnarsko kariero. Očka Erik nima nič proti, saj je »fuzbalski« kruh vse preveč nepredvidljiv ...

frbo

»Svira« se mi za nogomet!

Zgodovina

Razočaranje v Blatenskem Kostelu

Soboško-bistriško-ljutomerska skupina prijateljev se je odločila, da se poda na pot v BLATENSKI KOSTEL (v bližini madžarskega Héviz). Gre za kraj, kjer je bil nekoč sedež Kocljeve kneževine in kjer sta nekaj časa prebivala apostola Ciril in Metod. Pri spomeniku obema so se ustavili in ugotovili, da sta na njem dva napisa - eden v madžarščini, drugi pa v bolgarščini. Ne duha ne sluha pa o dejstvu, da sta bila C in M v službi SLO-kneza. Nekateri so bili zaradi tega tako razočarani, da se niso želeli postaviti pred pentutarski fotoaparati.

Jog

Z dobrega na boljše

Radič

odslej v uniformi

Kariere množično-medijskih dam in gospodov so nepredvidljive, polne turbulenc. DUŠAN RADIČ - VANEK se je tako odločil, da svojo službo zamenja (doslej mu je kruh rezala Žuta kuča). Odločitev ni bila lahka niti je ni sprejel čez noč (ampak čez dan). Po tehtnem razmisleku se je odločil, da bo odslej mož postave. Zanimivo, da prvi vzrok ni bila večja plača. Vsaj pentutarski viri omenjajo stalne bližnje kontakte na relaciji policisti - Radič, posebej ko je bil slednji v avtomobilu in ga je ustavila patrolja. Da bi se tovrstnim (za denarnico nevarnim) stikom izognil, se je sklenil preseliti v tabor »sovražnika«. Pentute naprošajo tistega, ki ga bo prvega ustavil policist Vanek, naj nam to sporoči. Enako tudi višino kazni, ki jo bo odmeril nekdanji satirik.

Njegov prvi delovni dan

Dileme

Ledava je ali ni?

Ka je zdaj tou?

Tri različna časovna obdobja (čeprav s kratkimi razmaki) in tri »fotke«. Spremembe so tako hitre, da bi si naši vrli šolarji, učenci geografije v tem času morali kupiti tri učbenike, pa jim se ne bi bilo jasno. LEDAVA je namreč enkrat reka, drugič potok, pa je bilo potem nekemu vsega dovolj in je Ledava ostala brez besednega dodatka. Sicer pa je tudi tako prav, saj je Ledava težko reka ali potok, če je medtem zmanjkalo vode v njej ...

Kartanje

Nataša G. najbolje meša

Črna sedme sile je naporno, nevarno in zahteva številna odrekovanja. Stresne situacije se kar vrstijo, zato so povsem razumljivi tudi »ventili«, ki si jih »novi« privoščijo. Ondani je pentutar sredi belega dne (delovnega!!!) prinesel četverico, ki bi morala biti na nelo »tih« mestih, pa je raje vrgla karte. Menda gre za igro UNO (ena), kjer je najlažje, ki najbolje meša. In v tem je daleč pred vsemi Večerovka NATAŠA GIDER (najstrožji pogled med damami). Rahlo je zaostajala SLO-televizija CIRILA KOVAČ (ukvarja se z vlečenjem), še malo rahleje pa pri mešanju kart in pobudnica za igro, zbirateljica SILVA EÖRY (na jopi »na« »frš«). Popoln outsider v damski kartalski družbi pa je bil snemavec TV Slovenija LADO KLAR (kot pravi amater praveč razkazuje karte). Pen-utar viri trdijo, da se je zmotil pri mešanju v drugem mešanju. **gegra**

Za tou vas
plačajo?

Na napakah se učimo

Alojz in Emerik drugič

Pentutam se lahko primeri marsikaj, med drugim se zna zgoditi tudi, da namesto fotografije dveh lionsov objavimo surrealistično podobo, ki je približno taka:

ALOJZ REŽONJA in EMERIK HANC sta odlična

In če imate premalo domišljije, da bi vedeli, za kaj gre, naj ponovimo besedilo iz prejšnje številke: »ALOJZ REŽONJA in EMERIK HANC sta odlična vinogradnika, pa ne samo med člani Lions kluba. Alojz je celo vinski vitez. S svojim pridelkom se ne bahata le z besedami, ampak konkretno - natočita ga in ponudita.« Zdaj pa še fotografija za tiste z manj bujno domišljijo:

Borut Semler s Prašnikarjevo žogo

V Apačah pri G. Radgoni 19-letni Borut Semler, ki je bil nogometaš Mure in Varteksa, s ponosom pokaže na nogometno žogo, ki jo je posebej zanj podpisal prejšnji nogometni selektor slovenske reprezentance in sedanj trener Mure Bojan Prašnikar. Ko je Semler odhajal s trebuhom za nogometnim kruhom, je vzel za popotnico spomin na žogo, na katero se je podpisal Prašnikar, ki je bil drugi najboljši slovenski strelec vseh časov. Mladi Semler je dosegel v mladinski ekipi Bayern v minuli sezoni 34 zadetkov in bil najboljši strelec, zdaj pa igra v amaterski ekipi Bayern. Prvič v svoji karieri je dobil vabilo za nastop v članski reprezentanci Slovenije proti Srbiji in Črni gori. Povabil ga je novi selektor Branko Oblak, ki je igral v svoji bogati karieri tudi za nemški Bayern. Velik talent, najboljši mladi nogometaš Bayern, je ostal skromen in vesel je svojega nogometnega napredka ... **(tg)**

Indija na Goričkem

Gospoda na fotografiji sta alfa in omega pomurskega oldtimerstva (starodobništva). Če je MIRKO JELEN (stoji) iz Martinja že vrsto let predsednik kluba Veterani, je DRAGO ABRAHAM (sedi) iz Peskovec šele pred kratkim ustanovil klub ljubiteljev stare kmetijske mehanizacije. Med zbirko starih traktorjev ima tudi DEUTZA iz leta 1939. Sicer pa se je za pentutarsko priložnost usedel kar na tricikel, ki bi bil kaj lahko tudi rikša. V Indiji na primer z njimi prevažajo turiste, pa torej ni nič narobe, če to počno tudi na Goričkem. Sicer pa je rikša iz leta 1950 - lastnik prevoznega sredstva na lastno-nožni pogon je BELA CELEC iz Černelavec (ne stoji in ne sedi, ker ga na fotografiji ni). **gegra**

Narobe svet

Rikšni me f
prvi bife!

Akcije

Najboljši so med nami

Na »veliko meso« je Turistično društvo Rogašovci podelilo priznanja najbolj urejenim domačijam na tem delu Goričkaga. Na slovenosti (bilo je na Serdiškem bregu) se je zbralo 2 x 100 ljudi (pa še kakšen, ki ga naš pentutar ni hotel prebrati), ki so lahko čestitali najboljšim v različnih kategorijah (NAJ domačija, stara domačija, kmetija, balkon, ...). Tokrat omenjamo dva: MENCIGARJEVI s Pertoče imajo NAJ kmetijo, med domačijami pa je komisija dodelila tisto JELICE GOMBOC iz Fikšinec. **Lanber**

Gé je pa tū
tuta?

Veliki šmaren

V župnijski cerkvi Marijinega vnebovzetja se je trlo ljudi. H Gradu so posebej ob tej priložnosti priromali ljudje iz vse Slovenije. Nekateri zaradi tega, ker imajo pri Gradu in v njegovi okolici sorodnike, drugi zaradi romanja, spet tretji le iz radovednosti.

Pri Gradu na Goričkem

Pri Gradu je bilo to nedeljo res praznično. Slavnostna maša in številne stojnice so privabile množice obiskovalcev. Glasbo in smeh je bilo slišati povsod.

Sejem
v Pürgi

Petnajsti avgust, praznik Marijinega vnebovzetja ali veliki šmaren je, kakor v številnih državah Evrope, državni in cerkveni praznik tudi v Sloveniji. Marijino vnebovzetje praznuje Rimskokatoliška cerkev kot praznik upanja, saj verniki verujejo, da je Marija v večnosti dosegla polnost življenja, s svojim zgledom pa jim vliva novo upanje.

V Pomurju imamo kar tri cerkve z oltarjem Marijinega vnebovzetja. Mi smo se odpravili na sejem, ki ga vsako leto na Marijin praznik pripravijo pri Gradu na Goričkem, in se povsod s tamkajšnjimi prebivalci. Sončna nedelja je vsekakor pripomogla k še večjemu številu obiskovalcev in največje naselje na Goričkem je dobilo popolnoma drugačno podobo.

Da je obiskovalcev veliko, je bilo opaziti že dobra dva kilometra pred Gradom, saj so bili avtomobili parkirani skorajda povsod. Kolono avtomobilov je kaj kmalu zamenjala kolona ljudi, ki se je kot kača vila po glavni cesti in kmalu zapolnila vse kottičke vasi. Ta dan so bila vrata domačinov odprta za vsakogar ne glede na to, kdo je in od kod je. Praznovali so čisto vsi in zelo lepo se je bilo veseliti z njimi.

Med množico romarjev in domačinov, ki so maši prisostvovali, smo našli tudi družino graškega župana Darinka Kalamarja. Mala Arijana, mama Breda, Dejan in oče Darinka so povedali, da imajo na ta dan običajno zmeraj polno hišo, ob kateri namreč kar vrstijo. Skorajda vsakdo, ki jih pozna in se udeležuje pri Gradu, se ustavi na kavi ali na »špricarju«.

Glavni oltar Marijinega vnebovzetja je v baročnem slogu iz leta 1778. V Pomurju so tri cerkve posvečene Marijinemu vnebovzetju, v Apačah, Turnišču in pri Gradu. Slavnostno mašo pri Gradu je vodil Stanko Bešter, predstojnik samostana Vipavski križ.

Ker v cerkvi ni bilo dovolj prostora za vse, so se mnogi mošnje obreda udeležili kar zunaj.

Mnogi so pred cerkvijo ostali tudi po maši in izkoristili priložnost, da poklepetajo. Pa naj bo to s starim prijateljem ali s popolnim neznancem, ki je ravno na dan Marijinega vnebovzetja obiskal Grad in njegovo okolico.

Seveda pa so poleg priložnosti za druženje mnogi obisk svete maše ali sejma pri Gradu izkoristili tudi za nakup. Številnim stojnicam z igračami, baloni, urami, oblekami, suho robo pa tudi takšnim z najrazličnejšimi medenjaki se mnogi niso mogli upreti.

Po vsem tem rajanju človek postane tudi lačen, mar ne? Mi smo pokukali na jedilni list družine Kalamar. Zmoti smo jih pri govoru, saj smo jih z jeznimi cmoki. Na jedilnem listu pa so bili še purani zrezki v gobah, omaki in pire krompir. Seveda niso manjkali tudi vitamini v veliki skledi zelene solate. Le pri sladici so na pomoč priskočile babice, ki so spekle kar nekaj vrst peciva.

Vanja Poljanec

FOTO Jurij Zauneker

Če je bil vedno prizorišče nenavadnih dogodkov, ljudi in usod. V zadnjem času je vedno več ljudi, ki preprosto izginejo. Odidejo na sprehod in se več ne vrnejo. Požre jih noč, za sabo ne puščajo nobenih sledi. Ljudje umirajo v nesrečah, izginjajo v vojni. Zgodilo se je, da so koga razglasili za mrtvega, niso pa našli njegovega trupla. V zadnjem času je izginil hrvaški general Gotovina, ameriški vojaki, nastanjeni v Republiki Srbski, prav tako iščejo vojnega zločinca Karadžića. Novinarji so razširili novice, da morda oba nista več živa, da živita nekje drugje, pod drugimi imeni, po uspešno opravljeni plastični operaciji. Kakor koli že, kadar kdo izgine, ima policija polne roke dela, ljudje postanejo slavnejši kot v času, ko so živeli med nami, delili z nami vsakdanjo usodo. Včasih se resnica o izgubljenih ljudeh nikoli ne izve.

Izginili so brez sledu

prestonico, samo o njem ni bilo nobenega glasu. Nikoli niso našli nobene sledi o njegovem letalu. Ameriška vojska je dolgo mislila, da je strmoglavil v kanal La Manche, novejši zgodovinarji pa trdijo, da so njegovo letalo nehote bombardirali ameriški bombniki, ki so se po napadu na Nemčijo vračali v baze in se spotoma reševali odvečnih bomb.

Ameriški pisatelj Ambrose Bierce je bil konec devetnajstega stoletja slaven kolumnist, pisatelj in mojster kratke zgodbe. Bil je veteran državljanske vojne. Ko je bil star enaindesetdeset let, je še enkrat obiskal prizorišče bojev ter se nato leta 1913 napotil v Mehiko. Od takrat ga nihče ni več videl. Večletne preiskave niso našle odgovora za njegovo skrivnostno izginotje. Slišali so se glasovi, da je storil samomor, drugi so govorili, da

so ga ubili mehiški uporniki.

Primer Jimmyja Hoffe, vodje sindikata transportnih delavcev v Ameriki, je več let buril duhove. O njem je bil posnet celo celovečerni film. Hoffa je hotel leta 1975 vrniti sindikatu njegovo moč, dogovoril se je za sestanek z detroitским mafijcem Tonyjem Giacalonejem in gangsterjem Tonyjem Provenzanom, uslužbencem newyorških tovarnjakarjev. Sestanek naj bi bil v restavraciji Machus Red Fox v West Bloomfieldu v bližini Detroita. Nihče od omenjene dvojice se ni pojavil na sestanku, Hoffa pa so zadnjič videli na parkirišču restavracije Rdeča lisica ob pol treh ponoči. Časniki so bili prepričani, da so ga ubili mafijci. Osem let po izginotju so ga razglasili za mrtvega.

Znana pisateljica Agatha Christie je v nekem trenutku svojega življenja prav tako skrivnostno izginila. V noči pred 3. decembrom 1926 ji je mož sporočil, da ima ljubico. Razočarana in užaljena pisateljica kriminalističnih romanov se je usedla v svoj avtomobil Morris in se odpeljala v noč. Avtomobil so kasneje našli na robu prepada, o njej pa ni bilo nobenih sledi. Bralci so brez diha spremljali preiskavo, ki je trajala dva tedna. Pisateljico so končno našli v štiristo kilometrov oddaljenem vaškem hotelu. Tam se je prijavila pod tujim imenom. Do konca življenja je zavračala pogovore o tej svoji avanturi.

RAZMIŠLJANJE

Eva Dora, OŠ II, Murska Sobota

Živijo!

Počitnice so minile kot bi mignil. K babici in dediju v Lendavo z bratom Filipom še nisva pošteno pogledala, pa smo jo že mahnili na prvi teden dopusta. Na Črno morje. In potem zelo kmalu še na Brač. Konec julija in začetek avgusta sem kot vsako leto dva tedna preživela v soboškem bazenu na plavalnem tečaju. Še kak dan dva pri starih starših in že bom začela s petim razredom devetletke na 2. osnovni šoli v Murski Soboti.

Čudovite počitnice so za mano, ampak malo pa me že mika, da bi se spet srečala s sošolkami in sošolci. Prejela sem nekaj njihovih razglednic, drugi bodo sami povedali, kako in kje so preživeli poletne dni.

Te počitnice si bom zapomnila po veliko lepih stvareh. Videla sem delfinarij v Varni v Bolgariji. Postala najbolj pogumna punca v otroškem klubu v Supetru na Braču. (Ker sem si do krvi potolkla obe kolena!) Se povzpela skozi Bornov tunel pri mejnem prehodu Ljubelj. Obiskala Mini mundus v Celovcu. In odplavala zlatega delfinčka.

Pred koncem šolskega leta se je poslovil od nas dosedanji ravnatelj Ludvik Nemec, ki je odšel v pokoj. Nova ravnateljica prihaja menda od drugod. Moja razredničarka bo to leto Melita Kočila.

Moja torba

Mamica je že pred počitnicami rezervirala vse potrebne učbenike in delovne zvezke tako, kot so nam v šoli naročili. Zdaj že ves čas čakamo, da bodo iz knjigarne sporočili, da so vse stvari prispele. To, da pridejo pravočasno, je pomembno zato, ker si želim vse za v šolsko torbo pripraviti, oviti in zložiti sama. Zato pa seveda potrebujem dovolj časa.

Že v lanskem šolskem letu je bil moj največji problem pretežka šolska torba. Ker smo nekje prebrali, da njena teža ne bi smela presegati desetih odstotkov otrokove teže, bi to pri meni pomenilo, da sme torba tehtati največ nekaj več kot tri kilograme. Ko pa smo morali kak dan v šolo prinesiti poleg učbenikov, zvezkov, delovnih zvezkov in športne opreme še kaj za praktično delo in Veselo šolo, smo s starši tehtali torbo in je na tehtnici pokazalo skoraj osem kilogramov. Dvainpolkrat več kot naj bi bilo dovoljeno.

Naši starši so se z razredničarko Danico Pavel nekajkrat pogovarjali o tem, kaj storiti. Predlagala nam je, da dajemo v torbo res samo stvari, ki jih tisti dan potrebujemo pri pouku. Da stvari, ki jih doma ne potrebujemo za učenje ali domače naloge, puščamo v svojih predalih v razredu. Da v torbo ne zlagamo nobene druge nepotrebne navlake. Tudi če smo vse to upoštevali, in učiteljica je nekaj časa kontrolirala, kaj imamo v torbah, smo pod pet kilogramov prišli le zelo redko. To pa je še vedno enkrat preveč.

In prijatelji iz višjih razredov pravijo, da je šolskih potrebščin v osmem in devetem razredu še bistveno več in njihova teža še večja.

Jasno mi je, da problem teže šolskih torb ni samo problem naše šole. Da je napaka problem vseh mojih vrstnikov po državi. In če bodo rešitev našli čez deset let, to meni in Filipu ne bo nič več koristilo.

Branko Šömen

Gojpa Amelia Earhart je najbrž najbolj slavna osebnost tega stoletja, ki je skrivnostno izginila. Leta 1937 je poletela iz Kalifornije z namenom, da postane prva ženska, ki bi preletela svet okrog ekvatorja. Na poti je umrla 1. julija, ko je bil njen polet na h koncu, bi Amelia in njen navigator Fred Noonan morali za otoku Hawaii v Južnem Pacifiku. Tja niti niti niso prišli, ameriška vojska je splošno obsežno preiskavo in iskanje, vendar ni našli ne njene pilota pa tudi letalu ni bilo nobene sledu. Na Glen in Beata Hyde sta hotela priti v Guatemalo, knjižničarjev. Odločila sta se, da boskova čoln in letalo po vsej Ameriki. Na Kalifornijo sta odšla na pot skozi Grand Canyon v južni dolini, ki jo sama izlita. Mesec dni kasneje so njuno plovilo našli ob reki, v dolini atanju, o nji pa ni bilo ne duha ne sluha. Glenna Hyde niso nikoli našli.

Alpinist George Mallory je bil morda prvi človek, ki se je poskušal na Mont Everest. Skupaj z Andrewom Irvinom sta leta 1924 osvojila najvišji vrh na svetu. Planinca sta bila s sabo popolnoma novo planinsko opremo in steklenico s kisikom. Zadnji ju je videl alpinist, ko sta bila samo še tristo metrov od vrha in ko so se začeli dvigovati oblaki. Nikoli se nista vrnila v dolino. Kasneje so alpinisti našli Irvinovo sekuro za led, vendar niti eden od njiju ni izvedel, kaj se je zgodilo z junaškima alpinistoma in ali sta prišla na vrh, preden ju je pogoltnil ledeni oblak. Pred petimi leti je neka ekspedicija na višini 2900 metrov po naključju našla Malloryjevo telo, ki je bilo v bližini Irvinovega.

Znana je usoda ameriškega glasbenika Glenna Millerja. Njegov skladatelj priljubljen big benda. Leta 1942 je bil pridružen ameriški vojski v Evropi in organiziral ameriški orkester za dvig morale med vojaki. Orkester je bil imenovan Glenn Miller Army Air Corps Band. Leta 1944 je poletel v majhnem letalu iz Anglije v Pariz, kjer naj bi imel njegov orkester velik koncert. Njegov dan so vsi člani orkestra prišli v francosko

Kuharska olimpijada

Olimpijske igre v Atenah še niso pri koncu, ko se bodo kmalu začele nove, bolj dišeče in slastne. Poznavalci pravijo, da imamo Slovenci tam več možnosti kot v Grčiji, med drugim tudi zato, ker sta v ekipi dva Prekmurca. Vodi jo Matija Pozderek, znani in potrjeni kuhar doma in v tujini. Rojen sicer v Ljubljani, vendar z globokimi koreninami v Črenšovcih in Veliki Polani. Sam pravi, da je naš in da je na to izredno ponosen.

Bo tokrat le zlata?

Bo olimpijski jedilnik torej dišal po Prekmurju?

»Prav gotovo. Jedilnik je obarvan po naše, vključen pa je tudi svetovni trend – to pomeni uporaba sestavin z manj maščob, veliko zelenjave, svežih začimb in pravilno obdelavo. Ko sem rekel, da bo jedilnik naš, sem mislil na primer na ribo zlatovščico, ki jo lahko najdemo samo v Sloveniji, na potočne postrvi in rake, na piro, na ajdovo moko, na srno in zajca, kar se mi zdi, da precej diši po Prekmurju.«

Kri ni voda, pravijo.

»Da, to se je potrdilo tudi v moji življenjski zgodbi. Čeprav nisimo od nekdaj gostinci – oče ima sedaj sicer gostilno v Ljubljani – je bila mama tista, ki je nehote določila mojo pot. Kot glavna kuharica se je vrsto let kahla v veliki družbeni prehrani po starem in preizkušenem receptu – pristno in domače. Seveda so bile moje ambicije čisto drugačne. Drugi so časi, pa tudi ženske v določenih obdobjih življenja nimajo te možnosti, da bi se profesionalno razvijale kot moški. Je pa res, da moja mama izredno dobro kuha, od nje sem se veliko naučil. Druga ženska, ki je usodno stala na moji poti, je bila Olga Marković, med drugim tudi osebna kuharica maršala Tita. Učila me je na gostinskem šolskem centru v Ljubljani v času, ko je bil šolski sistem čisto nekaj drugega kot danes. Pol leta smo bili v pravi šoli, pol leta smo kuhali. Po treh letih, ko smo šolo končali, smo bili že čisto samostojni kuharji. Kasneje sem šolanje nadaljeval ob delu, na višji šoli za šefa kuhinje, kar sem kot 22-letni mladenič tudi postal.«

Kljub uspehu pa Matija, za prijatelje Matjaž, ni želel ostati na enem mestu.

»Med delom sem spoznal vse slovenske pokrajine, pot me je peljala tudi v tujino, na sezonsko delo, kuhal sem v številnih hotelih in restavracijah. Pred desetimi leti sem se odločil

za samostojno pot kot podjetnik kulinarik. V tem sem videl svoj izziv, možnost napredovanja in razvoja. Sam se financiraš, sam se sponzoriraš, potrjuje te samo kvaliteta. Je bistveno težje kot delo v nekem ustaljenem in preverjenem ritmu, vendar ni mi žal. V svojem poklicu sem napredoval in to je bistveno.«

Biti kapetan reprezentance, kakršnekoli, pomeni veliko odgovornost pa tudi priznanje.

»Zame je bilo to imenovanje velika čast, potrditev in hkrati tudi ogromna obveza. Tako kot v športu. Imenovali so me pred štirimi leti v sekciji kuharjev in slaščičarjev, ki deluje v okviru Gospodarske zbornice. Sicer je že obstajala stara ekipa, vendar, spet tako kot v športu, jo je bilo treba osvežiti. Ekipa se mora pomlajati, saj novi ljudje vnašajo vanjo nov duh, nove ideje in moči. Za kapetana sem bil primeren tudi zaradi svojega statusa in poznavanja slovenskega kuharskega kadra. Pri izbiri svoje ekipe nisem bil obremenjen ne s podjetji, ne z imeni, izbiral sem lahko brez omejitev, res samo dobro. Odločile so kakovost in osebnostne lastnosti – samozavest, profesionalnost, inovativnost ...

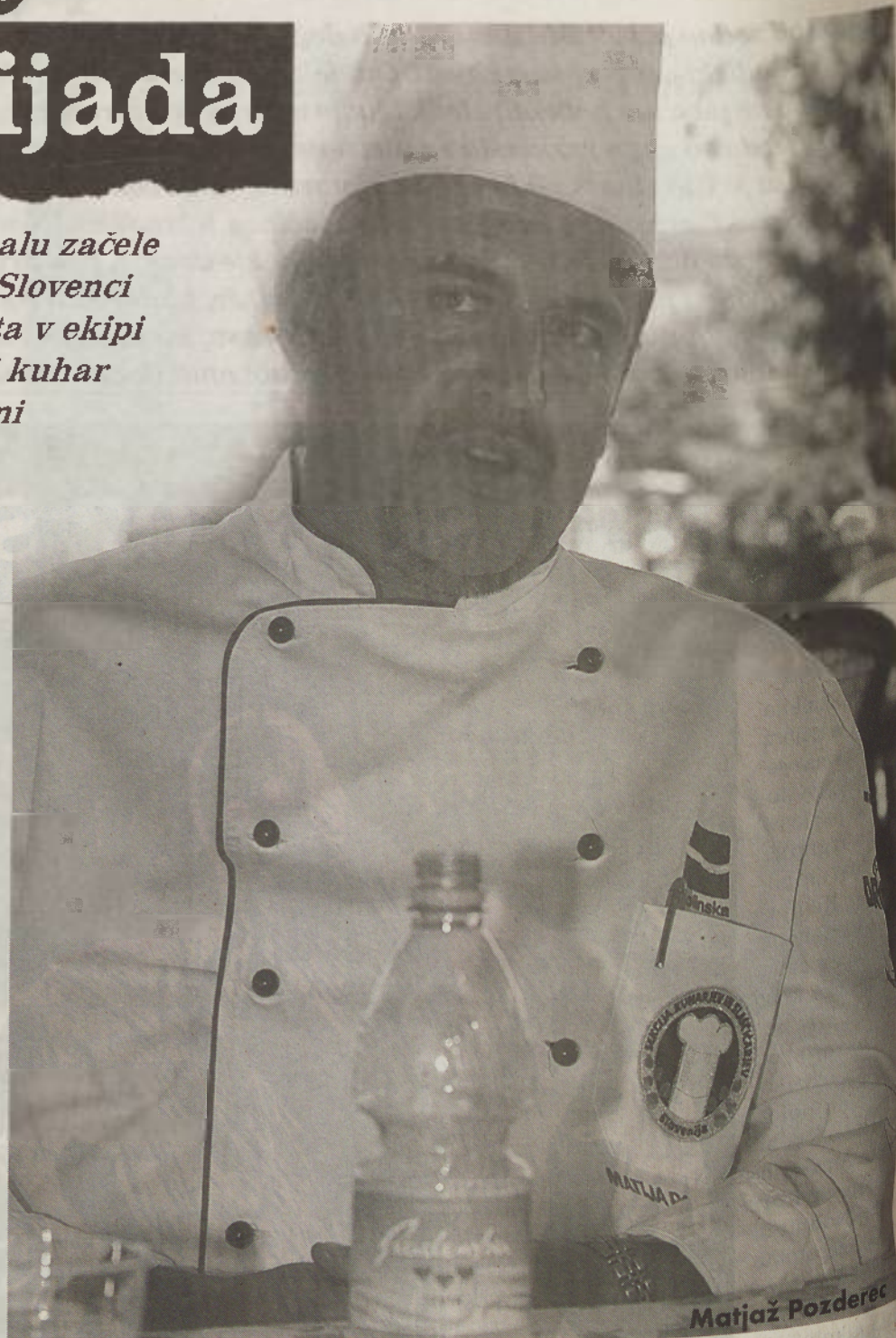
Kdo pa so člani ekipe?

»Z mano vred nas je šest – pet moških in ena ženska. Alenka Kodele prihaja iz Hita Nova Gorica, prav tako tudi Matjaž Cotič in Borut Jakič, potem je z nami Janez Dolinšek iz Grand hotela Union Ljubljana in Danilo Kozar, prvi mož kuhinj v Termah 3000.«

Je zgolj naključje, da vas je pet iz dveh pokrajin, ki imata v Sloveniji najbolj razpoznavno kulinarčno ponudbo – primorska je inovativna, moderna, spogleduje se z najboljšo kuhinjo na svetu, druga je prekmurska, znana po velikem spoštovanju babičine kuhinje in tradicionalizmu?

Polna optimizma Matjaž in Danilo Kozar, člana ekipe, na treningu v hotelu Ajda.

Matjaž Pozderek

Menu za olimpiado 2004 – Slovenia

Topla predjed

- pečen file zlatovščice
- mousse s potočnimi raki, ribja klobasa grahov pire, pira z zelenjavo, paradižnikov konkase
- žafranova omaka, peteršiljev pesto

Glavna jed

- srnin file v zajčjem objemu s pistacijami

zajčja rulada, jurčkov pire, mlada zelena njava, polenta z bučnimi semeni, ajdov krapec s skuto kuhana hrushka, glaziran kostanj, brinjeva omaka z mladim vinom

Sladica

- beli čokoladni mousse s praženimi lesniki, malinovim sladoledom in malinovim kulijem

»Rekel sem že, kakšni so bili kriteriji za izbor kuharice in kuharjev, morda pa je res nekaj v tem, kar pravite.«

Ali ni čudno, da so člani ekipe v glavnem moški, ob tem, ko je znano, da doma vrtimo kuhalnico v glavnem ženske?

»Je čudno z vidika emancipacije, vendar so danes stvari drugačne. Moški doma danes tudi kuhamo, likamo, peremo ... Ali smo boljši ali slabši kuharji od žensk, je relativno, zagotovo pa lahko rečem, da si za opravljanje teh stvari vzamemo več časa. Hočemo se potrditi.«

Kje potekajo vaši treningi, priprave?

»Vsak trenira sam pri sebi, vsak dan. Tudi ponoči. Takrat sanja o jedeh, dodaja, odvzema in naslednji dan jih v praksi preizkusi. Jeditnik za olimpijado je sicer določen, večkrat preizkušen, to pa ne pomeni, da se ne da še izboljšati kakšnih detajlov ali videza. Tako kot športniki, smo tudi mi omejeni s časom, ki ga ne smemo prekoračiti. Torej lahko govorimo tudi o kondicijskem treningu.«

Olimpijada bo v Nemčiji, v Erfurtu, od 16. do 21. oktobra.

»Tekmovali bomo v dveh različnih panogah. Najprej štiri ure kuhamo meni za 110 oseb. Za sto obiskovalcev, deset za ocenjevalce. Vse poteka po strogih olimpijskih pravilih, ocenjevalci naših izdelkov so svetovno znani kuharski velemojstri, mojstri nad mojstri, na čelu s Siegfriedom Schafferjem. Tekmuje 32 ekip z vsega sveta, največ razvitega, kjer si lahko takšna tekmovanja tudi privoščijo in kjer je zavest, da je podoba države tudi njena kulinarika, dovolj visoko razvita.«

Je razvita tudi pri nas?

»Čeprav smo olimpijska ekipa, nimamo takšnih olimpijskih bonitet kot drugi. Kuhanje pač

ni olimpijska disciplina. To je svojevrsna olimpijada z zlatimi medaljami, za katere se borijo najboljši na svetu. Pri nas je premalo posluha v turističnih in še kakšnih organizacijah, ki se rbiyo za promocijo dežele. Kot da dobra kulinarčna ponudba ni dovolj zadosten del turistične ponudbi. Mi v ekipi se tega dobre zavedamo. Svoj program na olimpiadi smo sestavili po najtežjih kriterijih – namesto jih pripravljamo predjedi, ki so zelo zabavne. Se pa z njimi lahko bolje predstavijo, temu primer ne so tudi točke. O tem, da pa za tekmovanje sami zbiramo sredstva, ne bi izgubljal besed.«

Ste kuharji umetniki?

»Vsekakor. Imamo svojo fantazijo, ki jo udejanjamo v okusih in podobah. Slikar danes uporablja čopič in barve, kuhar kuhalnico in sestavine, v pravi kombinaciji seveda. Vse skupaj mora biti začinjeno z znanjem in talentom ter kuharsko modo.«

Ali tudi ta obstaja?

»Seveda, njeni protagonisti so Italijani, tradicijo imajo Francozi. To potrjuje tudi moj primer iz Londona. Kuhal sem na neki predstaviti in kot ponavadi uporabljaj barve, danes moderno in dobro, tudi veliko svežih začimb. Novinarji so me imeli za Italijana in komaj sem jim dopovedal, da tudi v Sloveniji kuhamo zdravo in modno.«

Kakšne so vaše olimpijske napovedi?

»Želimo stopiti korak naprej, doseči več in poseči tudi po medalji. Za te napovedi imamo dobro popotnico, saj smo z ekipo v leti sedeli na mednarodnem sejmu Intergasia v Stuttgartu osvojili pet zlatih in dva srebrni medalji. Dobro volje nam ne manjka, zavedamo pa se tudi, da boste za nas doma držali pesti.«

R. Ficko

Velika TRIPENKETA

Šest Pomurk in Pomurcev se je v avgustovski vročini potilo ob naslednjih treh domislicah, ki jih je Penova trojka oblikovala kot vprašanja za tokratno anketo:

1. Rop je obljubil pomursko avtocesto do leta 2008. Kaj pa vi pravite?
2. Pomurska zemlja je menda bogata z nafto. Kaj bi napravili, če bi bila vrtina na vaši zemlji?
3. Kakšno spodnje perilo vam je najbolj všeč?

Bojana Fartek

policistka, Podgrad

1. Verjamem, da bo res tako, čeprav nisem nikjer zasledila, ali bo ta avtocesta šest- ali desetpasovna. Predlagam pa, da se en pas avtoceste za dobo 10 let nameni prebivalcem Pomurja, ki zdaj živijo ob obstoječi cesti in vsakodnevno prenašajo hrup in tresljaje, da ga za to obdobje uporabljajo samo oni.
2. Bilo bi super. Zgradila bi rafinerijo, v kateri bi dobili zaposlitev vsi brezposelni iz Pomurja (če bi seveda hoteli delati), dobiček od proizvodnje naftnih derivatov pa bi namenila za dokončanje izgradnje porodnišnice v M. Soboti in tudi za avtocesto. Tako bi Ropovo obljubo skrajšala na leto 2006.
3. Čipkasto, romantično, modro. Predvsem pa takšno, ki ni všeč samo meni, ampak tudi nasprotnemu spolu.

Sonja Kolbl

delovna terapevtka, Radenci

1. Ropova obljuba je predvolilna torta brez svečk. Jih pa bomo upihnili takrat, ko bo avtocesta resnično zgrajena, po mojem leta 2015.
2. Povežala bi se s strokovnjaki za nafto, in sicer iz Amerike, da bi se tako izognila morebitni vojni.
3. Tisto, ki se najlažje odstrani.

Milan Belec

predsednik oldtimerskega društva Janez Puch, Železne Dveri

1. Ob gledanju reportaže se mi je utrnila misel - Rop je bil videeti kot dojenček v plenicih: prav lep nasmešek, hkrati pa ga spusti v hlače.
2. Pomursko zemljo so prepojili pridni ljudje z znojem ob zavzetem delu. Delček tega je gotovo ostalo v zemlji kot nafta. Če bi bila vrtina na moji zemlji, bi za njeno izkoriščanje takoj pooblastil poslance državnega zbora, saj so edini, ki res kakovostno opravljajo svoje delo in so v ponos vsem nam.
3. Spodnje perilo je lahko okras, nuja ali nepotrebna navlaka. Nekateri modeli manj pokrivajo kot odkrivajo (tangice). Gotovo je najlepše perilo na telesu tuje ženske.

Radoslav Sukič

odvetnik, Murska Sobotica

1. Nikoli ne verjamem v obljube politikov, zlasti pa ne sedaj pred volitvami. Od Ropa oziroma vlade bo treba zahtevati, da za Pomurje nadvse pomembno obljubo vsako leto znova jasno ponovi v posebni izjavi za Vestnik.
2. Začel bi razmišljati, kako potrošiti milijonsko odškodnino, ki bi jo od države prejel za razlašeno naftno zemljišče.

Metka Sraka,

višja knjižničarka v PiŠK, Murska Sobotica

1. Ha, ha, ha! Le kdo še verjame praznim obljubam v deželi tej naši?
2. Bojda res! Imam samo eno njivo, in če bi bila na njej odkrita nafta, ta njiva ne bi bila več moja, mene pa ne bi bilo več tu!
3. Spodnje perilo je del intimne vsakega posameznika. Tisto, kar je meni všeč, je torej moja intima - le-ta pa ni za javnost.

Zoran Hoblaj,

tajnik Mestnih četrti Murska Sobotica:

1. Pomurci smo bili že do sedaj največji naivci zgodbe o avtocesti, zato ni potrebno, da še naprej sprejemamo tak status. Verjamem, da sicer avtocesta bo, vendar se mi zdi realnejši rok do leta 2010, in to le za del od Maribora do Murske Sobotice.
2. Ne bi prav nič dosti zapletal, ampak bi raje užival v sadovih »črnega zlata«, poleg tega pa bi se ob današnjih cenah nafte lahko šel malega šejka in bi Sobočanom namenil del pogače, tako da bi jim podaril stvari, ki jih mesto, kot je Murska Sobotica, potrebuje. Tako bi preuredil soboško kopališče v sodoben sistem bazenov s savnami, masažami in vsem, kar spada zraven, ob Fazaneriji bi naredil športnorekreativni center in na novo uredil kinodvorano.
3. Odvisno, za koga je perilo. Če je zame, nimam nekih posebnih zahtev, razen, da je čisti bombaž in da je udobno. Če pa govorimo o ženskem perilu, pa je lepo, če ženska svoje čare poudari še z lepim perilom, vendar mora biti okusno izbrano. Saj veste, to je kot smetana na vrhu torte.

Milan Balek prijateljuje
s kraljico športa

Hitrih nog

iz Ljubljane na Triglav

«Srečen sem. Sem vesele narave in rad imam ljudi. Sem komunikativen in ukvarjanje s športom me osrečuje. Narava je zame Bog in Bog je narava!» mi je ondan pripovedoval soboški rojak Milan Balek, ki živi zadnjih 20 let v Ljubljani. Osvojil je nešteto odličij za tek, hitro hojo, smučarski tek in kolesarstvo. In nadvse rad hodi v hribe. Nedavno se je peš odpravil iz Ljubljane na Triglav.

Šport kot zdravilo

Hitronogi osvajač ravnine in višine Milan Balek je bil rojen v Murski Soboti leta 1950. Tam je končal osnovno in srednjo ekonomsko šolo. S športom se je začel ukvarjati že v otroštvu. Imel je zasenčena pljuča in s pomočjo telovadbe je ozdravel. V TVD Partizanu v Soboti je začel z orodno telovadbo. Nadaljeval je z nogometom in občasno z atletiko. Na koncu se je odločil za kraljico športov. Ko mu je bilo 16 let, je bil že jesenski prvak v krosu na soboški srednji ekonomski šoli.

Po vojaščini je delal tri leta v Pomurski založbi. In potem si je poiskal zaposlitev v ABC Pomurki-internacional. Deset let je delal v Murski Soboti in pred 20 leti se je zaradi družinskih in športnih razlogov preselil v Ljubljano. Še vedno je zaposlen v Pomurški mednarodni trgovini kot komercialno-devizni tehnični referent. V Ljubljani se je včlanil v Železničarski atletski klub. Ta se je preimenoval v Atletsko društvo Ljubljana. Še vedno je član.

Od leta 1981 do 1991 je bil član Jugoslovanske atletske reprezentance. Za izbrano vrsto Jugoslavije je tekmoval 10-krat. Nekajkrat je sodeloval na balkanskih atletskih igrah. Dvakrat je bil državni prvak Jugoslavije v članski konkurenci v hitri hoji. Zaradi težav s koleno se je namreč leta 1980 preusmeril s teka na hitro hojo. Dosegal je vrhunske rezultate. V hitri hoji je že prvo leto posegel po medalji. Bil je tretji v Jugoslaviji in postal tako rezerva za državno reprezentanco. Uradno je nehal tekmovali v atletiki po razpadu Jugoslavije. S hitro hojo nadaljuje rekreativno. Udeležuje se veteranskih prvenstev. Občasno za rekreacijo kolesari, planinari ...

Brez planin mu živeti ni

Veliko mu pomenijo planine. Takoj ko se ob jutrih ozre iz Ljubljane proti Alpam, mu to polpeša dan, pravi. Ko je še delal v Pomurski založbi, je postal član taborniške organizacije. Takrat se je prvič odpravil v Kamniške Alpe. Bil je na Skuti in Grintavcu, da bi si pridobil veščine planinca. Po prvem obisku gora leta 1971 je tako zljubil planinski svet, da je postal planinski vodnik in je v gore spremljal skupine prekmurskih planincev. Na svoj način je vzpodbujal omahljive *ravnince* in podvig jim je uspel. Zdaj v glavnem obiskuje Julijske in Kamniške Alpe. V gore se odpravi vsak prosti konec tedna. Včlanjen je v Planinsko društvo Ljubljana Matica. Zadnjih nekaj let se udeležuje posebnih planinskih podvigov. Vodniški odsek ljubljanske Matice organizira letno 5-dnevni planinski izlet na Triglav in Krn. Planinci se peš odpravijo iz Ljubljane na našo najvišjo goro. Odidejo izpred društvene pisarne v Miklošičevi ulici v Ljubljani. Prvo noč prespijo na Lubniku, drugo na Ratitovcu, tretjo v planinski koči na Vojah in četrto noč na Kredarici. Peti dan gredo na vrh Triglava. Še isti dan se spustijo prek Planike v Krmo. Od tam se odpravijo do Mojstrane, kjer jih čaka avtobus za vrnitev v Ljubljano. Tako pot je opravil tudi prejšnji mesec. Dnevno je hodil 8 do 10 ur.

Urjenje v hitri hoji

Balek je še vedno nosilec vseh državnih rekordov v hitri hoji v članski konkurenci. Meni,

da hitra hoja trenutno v Sloveniji nima perspektive, ker ni podmladka. Podobno je pri nas s skoki v vodo. A se še vedno uri v hitri hoji. Ima vse rekorde od 10 do 50 kilometrov. Nima le državnega rekorda v hoji na 5 kilometrov na prostem. Je pa lastnik dvoranskega rekorda na 5 km. Dosegel ga je v Atenah v Grčiji. Edino na tem področju je veteransko prvenstvo. Na letošnjem je v svoji kategoriji zmagal.

Hoja in tek na smučeh

Doslej je bil na štirih tečajih hoje in teka na smučeh. Je verjetno med prvimi Pomurci, ki se je začel ukvarjati s tem športom. V Soboti ga je navdušil za ta šport njegov nekdanji direktor Vlado Fajfer. Sčasoma je postal vodnik za hojo in tek na smučeh. Na tovrstne zimske in letne tečaje je hodil v Kranjsko Goro in Planico, ko je še živel v Soboti. In potem je treniral po kanalu ob Fazaneriji. S tem športom se v Ljubljani ukvarja rekreativno.

Vablivo kolesarjenje

Nazadnje je sodeloval na najdaljšem slovenskem kolesarskem maratonu Franja. Dolg je 150 km. Vozilo je 1700 kolesarjev in jih pripeljalo v cilj 1581. Sodeloval je v kategoriji veteranov letnikov 1945 do 1954. Na tem maratonu je bil enajstkrat. Milanov najdaljši kolesarski maraton je štel 218 km. Šlo je za promocijo olimpijskih iger treh dežel brez meja (Avstrija, Italija, Slovenija). Igre je potem dobil italijanski Torino. Udeleževal se je slovenskih alpskih maratonov v dolžini po 200 kilometrov.

Pogosto je v Prekmurju

Milanova hčerka obiskuje drugi letnik arheologije. Pogosto se z mamo odpravi v njeno rojstno Idrijo, kjer je menda poleti hladneje kot

sredi Ljubljane. Milan pa se predaja omenjenim športom, stikom z naravo. Enkrat do trikrat mesečno se odpravi v Prekmurje. Obiskuje mamo, ki je že deset let v domu starejših v Rakičanu. Milanov precej mlajši polbrat pa živi v Nemčiji in se rad pripelje v Ljubljano.

Ko se Milan pripelje v Prekmurje, najprej obišče mamo, ki ga vedno težko pričakuje. In potem se zapelje naokoli s kolesom. Rad obišče prijatelje, še posebej Antona Puškariča, nekdanjega nogometaša Mure. Ima lepo vinsko klet na Trnavskem bregu nad Filovci. Milan rad kolesari po Goričkem in po obmurskih gajih. Tu in tam se zapelje po Kroški cesti oziroma po soboškem Turropolju in v mislih niza spomine na otroštvo, mladost. V Ljubljani trenira tedensko trikrat do petkrat kolesarjenje, hitro hojo ... Videvati ga je na neprometnih območjih našega glavnega mesta.

Bere in pesni

Balek je velik ljubitelj knjig. Ima bogato osebno knjižnico. Všeč so mu dobri romani, potopisi. Z branjem vrhunske literature si bistri psihologijo spoznavanja. Že kot srednješolec je pisal pesmi in to občasno še počne. Papirju je med drugim izlil:

*Dva na eni klopi promenade,
dva na klopi v siju zvezd ...*

In zaradi izjemnega sožitja z naravo ter vselega značaja je Milan Balek ohranil mladostni videz, optimizem, sproščen nasmech ...

Francšek Štefaneč

Župani so med nami

Žetev v štirih slikah

FRANC CIPOT je največji. Vsaj kar zadeva velikost komete, ki ji načeljuje. In v Moravskih Toplicah nimajo zgolj turizma, ampak tudi kmetijstvo. V domači vasi (Tešanovci) je župan Feri pokazal, da to (kmečka opravila namreč) tudi sam zelo dobro obvlada. Oglejte si njegovo spretnost v mini fotonadaljevanke!

gegra

Če je kamen suji,
je kosa toupa.

Odi mala, gor me vužgil

Po napornem deli mrzla kapla (z nesebično pomočjo poslanca DŽUBANA).

Marija je zanosila in poroka je bila nujna ...

16
Penova
nadaljevanje

Tašče o zeti & Zeti o taščah

Andrej je šel na prvi pogovor k bodoči tašči kot po trnih

Marija Tirš, 71-letna upokojena trgovka iz Radencev, je gotovo vsega spoštovanja vredna: soproga, mama, babica in seveda tašča. O tem se v minulih dobrih 30 let nedvomno preprčal tudi njen edini zet, sicer zbiratelj mizarstva, podjetnik in še posebno znan ribič Andrej Vreča, ki je Podgrada pri Gornji Radgoni. Ravno na Andrejevem domu v Podgradu, ob praznovanju rojstnega dneva vnukinje in hčerke Tami, smo tudi mi tokratna gosta pentutarske nadaljevanke in v prijetnem pogovoru izvedeli marsikaj zanimivega, veselega in prijetnega, a smo tudi slišali tudi o neprijetnem dogodku, ki je še posebno za vedno zaznamoval življenje Vrečevih in Tirševih. Pred natanko 13 leti je namreč v prometni nesreči na Tišini umrl takrat 19-letni Tomi Vreča, Andrejev sin in Marijin vnuk. In po njegovi smrti sta se Andrej in soproga Marija, ki sta takrat imela še hčerko Sanjo, odločila za še enega otroka in na svet je prišla omenjena Tami, katere rojstni dan so praznovali. Ob tem nesrečnem in žalostnem dogodku, ki je vse skupaj nekako še bolj zblizal in povezal, pa je v odnosu med našima sogovornikoma vse drugo naravnost idealno. To pa se je začelo že pred dobrimi tridesetimi leti.

Marija Tirš ima z možem Vinkom, upokojenim računovodjem Radenske, poleg hčerke Marije še sina Danija, skupaj pa tudi pet vnukov. Marija izvira iz Polic pri Gornji Radgoni, po poroki z Vinkom sta si ustvarila dom ob meji v Gornji Radgoni, šele pozneje, ko sta bila oba zaposlena v Radenski, sta se pred 34 leti preselila v Radence. Marija pravi, da se sicer vrtni v Radgono, toda premislila sta se, ker bi morala spet začeti vse na novo. Sedaj, ko sta upokojenca, veliko peščita, malo dela v vrtu, sta v upokojenskem društvu, obiskujeta morje in vrnilišča, povprečno dvakrat tedensko pa sta na obisku pri Marijini družini, enako obiskujeta tudi Danijevo družino, tako da jima nikoli ni dolgočas. Pa tudi zdravstvenih težav nimata. V pogovoru s taščo Marijo smo tudi izvedeli, kako je prišlo do poroke njene hčerke in zeta Andreja: »Ja, je to majhen šok in ni mi bilo treba ničesar povedati. Hčerka je šla hodila v šolo, ko sem ugotovila, da je noseča, in ker je bila ljubezen z obojestransko, smo problem hitro rešili s poroko. Oktobra 1971. sta se poročila, marca prihodnje leto pa sta že postala starša. Šola je Marija imela tako, da je Andrejeva mama varovala pokojnega vnuka Tomija. Ja, je to velika obremenitev za vse, a se je vse skupaj dobro izteklo. Še je sicer, da sem Andrejeve starše in tudi Andreja poznala že prej in sem omenjenemu šoku nikoli nisem niti pomislila nič slabega o Andreju. Tako ga cenim in spoštujem, pa potrjuje tudi dejstvo, da ga dvakrat ali trikrat obiščem,« pravi tašča Marija, ki dodaja, da se ni dobro vtikati v

zadeve in potem do težav in zapletov ne more priti. Marijo sem poznal že od osnovne šole, tudi v glasbeno šolo sva hodila skupaj, tako da naju je glasba še bolj zblizala. Pozneje sva se sicer srečevala, toda ni bilo nič resnega, dokler nisem prišel iz vojske. Takrat se je ljubezen razvila in prišlo je to poroke itd. Res je sicer, da sva bila oba še mlada, jaz sem imel 22, ona pa 18 let, toda to ni narobe. Sam menim, da sva sedaj mladi ne poročajo in so nekako predolgo 'na koruzi'. Midva z Marijo sva imela iste cilje in sva po poroki živela pri mojih starših tukaj, kjer smo tudi danes. Kot mizar sem hitro začel delati podstrešne sobe, pomagal mi je tudi tast Vinko in kmalu je vse bilo v najlepšem redu. Za naju je bilo najbolj pomembno, da sva živela skupaj. Najhuje je bilo, ko sva ostala brez Tomija, toda življenje je moralo biti v zrelih letih in sva na vse skupaj drugače gledala,« nam je povedoval Andrej Vreča, ki ravno letos praznuje 30. obletnico, odkar je od očetovega mizarstva delavnico in postal uspešen obrtnik oz. podjetnik, pri čemer mu sedaj pomaga tudi starejša hčerka Sanja, ki je na tako poklicna lesarka.

O tašči Mariji Andrej govori samo najboljše, spomnil pa se je tudi, kako »šel prvič k Tirševim, ko so se morali dogovoriti o poroki. «Bil sem nekako na trnih. Še zdaj čutim, kako težke noge sem imel, a še najhuje je bilo, ko sem moral pozvoniti pri vhodu. Kljub temu je bil to moj občutek, ko sem moral prvič priti k njim. Pozneje pa je bilo vse v najlepšem redu. Pri njih sem spoznal neki drugi način življenja, saj sem pri nas nekako samo delal in delal, pri njih pa je bilo vse skupaj bolj družabno. In tako je ostalo tudi danes. Moram pa povedati, da imam zlato taščo, do spora pa ne more priti, če se ne vtikamo v tuje zadeve,« dodaja Andrej, ki je že od malega strasten ribič, že 30 let je član RD Radgonci in že 18 let tudi predsednik. In to bo ostal, kot pravi, do konca, dokler bo sprejemljivo za vse okrog njega.

Oste B.

Bobi ima na tisoče originalnih značk, zastavic, dresov, žog ...

Ko človeka obsede ljubiteljsko zbiranje spominkov

V prekmurskem Dobrovniku ali kjerkoli drugje bi lahko odprli muzej, kakršnega gotovo ni nikjer v bližini – Od Puškaša in Štruklja do Šilje, Brigitte in Janice – Od Tokia in Seula do Madrida, Lizbone in Havane ...

Že mnogokrat potrjeno dejstvo, da tudi konjiček, ljubiteljsko zbiranje različnih spominkov, lahko dobesedno »zastupi« človeka, se gotovo kaže tudi pri Francu Bobovcu iz Dobrovnika, ki ga poznajo mnogi v Sloveniji in tudi zunaj državnih meja kot »nogometnega novinarja«. Bobi, kot ga kliče večina znancev in prijateljev, je bil rojen leta 1951 v Lendavi. Po šolanju se je zaposlil v kadrovske službi lendavske enote mariborskega Primata, toda gospodarska recesija je naredila svoje, tako da je tudi on ostal pred dobrim desetletjem brez službe. Potem se je skoraj profesionalno posvetil svoji »stari ljubezni« – športnemu novinarstvu. »To me je vedno zanimalo in zato ni bilo nobenih težav. Posebej me je zanimal nogomet, katerega sem tudi redno igral,« pravi Bobi, ki je v mladosti, predvsem v sedemdesetih in tudi osemdesetih letih, aktivno igral za lendavsko Nafto, pozneje pa je igral predvsem mali nogomet. Pravzaprav pa je Bobi vseskozi v športu, predvsem nogometu. Prav pri športu, toda ne nogometu, temveč pri namiznem tenisu, je nekako tudi spoznal in se zaljubil v svojo življenjsko sopotnico Gabiko, ki je igrala namizni tenis, in s katero si je ustvaril družino z dvema pridnima otrokoma. Tako Petra uspešno študira angleščino in nemščino v Budimpešti, Robi pa tudi študira, in sicer živilsko tehnologijo v Mariboru.

In dokler Gabika dela v razvojnem laboratoriju pri Nafti Lendava, je Bobi doma, kjer poleg pisanja za časopise varuje hišo, ureja svoj muzej, ki pa je poglavje zase, obiskuje bližnji madžarski Lenti ipd. Poleg družine pa je njegova največja ljubezen v življenju gotovo ljubiteljsko zbiranje raznih spominkov in sedaj ima doma že pravi muzej z več tisoč različnimi eksponati, ki so bogastvo neprecenljive vrednosti še zlasti za prave zbiralce. Z zbiranjem je začel približno s petnajstimi leti, torej pred skoraj štiridesetimi leti, ko je predvsem zbiral nogometne značke in zastavice. Posebej všeč so mu bile večje zastavice, ki sta si jih pred začetkom tekme izmenjevala kapetana. Ko gre za značke, so ga zanimala in ga zanimajo samo kakovostne emajlirane značke. Ko je postal športni novinar, je vzpostavil še več stikov, tako da je še bistveno lažje prihajal do vseh vrst suvenirjev.

»Na začetku sem večinoma prosil znance, da so mi prinašali značke, zastavice, drese ipd., pozneje pa so mnogi ljudje izvedeli za mojo veliko ljubezen in potem so mi jih sami prinašali. Sicer pa sem najprej začel

zbirati nogometne suvenirje – značke nogometnih klubov. Spomnim se, da mi je prvo poslal zdaj že pokojni inženir Dušan Paradina iz Splita (to je bil romunski klub Progresul Bucuresti) pri osemnajstih letih. In takrat sem se resnično navdušil za ta konjiček, ki sem ga podrobneje spoznal na obisku v nekdanji ČSSR, kjer je bilo zbiranje značk izjemno priljubljeno,« nam je razlagal naš sogovornik, ki ima sedaj prav vse zelo lepo urejeno in sortirano, tako da je ogled »muzeja v Dobrovniku« pravo doživetje.

Sedaj pomagajo Bobiju pri zbiranju športnih suvenirjev – poleg značk in zastavic so to različne slike, nogometne žoge s podpismi pomembnih nogometnih tekem, originalni nogometni dresi, katerih gotovo nima nihče v Sloveniji – na različnih športnih,

keto, ki potrjuje, čigav je dres, na kateri tekmi je bil oblečen in kdaj je bila tekma odigrana. Tako so tukaj dresi takšnih zvezdnikov, kot so: Recoba, Raul, Mihajlovič, Bozgo, Šiljak, Zahović, Milanović, Čeh ..., tukaj pa je tudi veliko originalov številnih svetovnih reprezentanc in klubov. Poleg značk in zastavic ter dresov pa imam polne vitrine pokalov, plaket in priložnostnih spominkov v čast jubileju ali kot priznanja za dosežke in darila ob srečanjih. Tukaj so tudi spominki z velikih tekmovanj (olimpiade, svetovna in evropska prvenstva, univerziade ...), posebej pa sem navdušen nad suvenirji federacij in športnih zvez, zato na svetu ni države, iz katere ne bi imel vsaj dva ali tri suvenirje.

Po Bobijevem mnenju je treba imeti predvsem idejo in potem ni težav. Sam

predvsem nogometnih zvezah. »Strogo sem se specializiral in zanimajo me samo nogometni klubi, nogometne federacije in zveze ter tudi nekatere druge športne zveze iz različnih držav in olimpiade ter svetovna prvenstva. Za eno kakovostno značko, ki jo potrebujem, sem pripravljen dati tudi tisoč drugih. Včasih mi kakšen znanec med pospravljanjem kleti ali podstrešja podari tudi več kot 5000 različnih značk, a med njimi ne najdem niti ene, katere ne bi imel oz. bi jo potreboval. Poleg več tisoč kakovostnih, izvirnih in tudi unikatnih značk imam tudi veliko fotografskega materiala, iz katerega si urejam lastni arhiv, saj se zavedam, kako pomembno je, da ohraniš kakšno kakovostno sliko. Seveda je vse to treba kakovostno zaščititi, kajti sicer je vse delo zaman. Tukaj so originalni nogometni dresi, predvsem tisti, ki se izmenjujejo na pomembnejših mednarodnih in meddržavnih tekmah. Imam tudi drese in zastavice vseh tekem, ki

je veliko videl v Realovem muzeju v Madridu ter Barceloninem na Nou Campu. Zanj so tudi atrakcija nogometne žoge s podpismi asov in legend (tudi celih reprezentanc in klubov z vseh celin), posebej pa je vesel žoge z zadnje tekme Slovenija – Hrvaška, ki nam žal ni prinesla sreče, da bi se uvrstili na EP na Portugalskem. Zadnja izmed žog, ki je v zbirki, pa je od Klitona Bozga in Vladimirja Jugovića, nekdanjega jugoslovanskega reprezentanta in nogometaša Crvene zvezde ter Milana.

In kaj je Bobiju še posebno pri srcu? »Najljubši izmed vseh suvenirjev mi je moj lastni dres izpred dobrih 30 let, ko smo imeli v Lendavi ekipo malega nogometa (Fist). V Sloveniji takrat ni bilo malega nogometa in smo kot edina tretjelgaska ekipa nastopili na mednarodnem turnirju v Sombotelu na Madžarskem, kjer smo premagali tri prvotnegaške ekipe in dosegli velik uspeh. To je bil za nas velik dosežek in zato mi je dres z omenjenega turnirja še posebno dragocen.«

Bobi ima tudi ogromno športne, predvsem nogometne literature, videokaset in podobnega gradiva. Njegov največji partner pri zbiranju pa je nekdanji vratar hrvaške nogometne reprezentance Marjan Mrmić iz Vараždina. Z Mrmićevimi so tudi družinski prijatelji, in ko se srečajo, ženi predvsem razpravljata o kuharskih receptih, Marjan in Feri pa o suvenirjih ...

jih je slovenska nogometna reprezentanca odigrala od osamosvojitve dalje. To je pravzaprav zgodovina, tukaj so tudi stvari z EP in SP, kamor se bo Slovenija znova težko kmalu uvrstila,« nam je pripovedoval med obiskom v Dobrovniku Franc Bobovec. »Zanimajo me le originalni dresi in večinoma imam na njih tudi posvetila igralcev z eti-

Oste Bakal

Prekmurec v New Yorku

V New Yorku v Združenih državah Amerike živi skoraj osem milijonov ljudi različnih ras in različnih veroizpovedi, med njimi belci, črnici, Azijci, Indijanci, židje, katoliki, evangeličani, budisti in z vsemi njimi tudi Robi Poredoš, čistokrven Prekmurec, ki je zajadral v najbolj znano ameriško velenje, ki mu pravijo tudi Veliko Jabolko, zaradi službe in predvsem tudi zaradi svoje Nataše. Robi Poredoš je namreč newyorški dopisnik Slovenske tiskovne agencije, Nataša pa je njegova žena, ki jo je sicer spoznal v Murski Soboti. Po poroki sta se preselila v New York, ki je bil Natašino domovanje veliko prej, preden je spoznala Robija in kjer je zaposlena pri eni največji ameriških letalskih družb z imenom Delta.

»New York ni običajno ameriško mesto, temveč je planet zase,« pravijo tako njegovi prebivalci kakor turisti. »New York živi svoje svetovljansko življenje, ki hkrati narekuje svetlobni tempo življenja v tako imenovanem finančnem delu mesta, kjer je bogastvo, ki se bohoti v stanovanjih najvišjih nadstropij manhattanskih nebotičnikov ter v trgovinah pete in sedme avenije, in kjer sta revščina in počasnost preživetja, ki pride do izraza v revnejših predelih mesta, kot sta na primer Bronx in Harlem,« je slišati od poznavalcev. Veliko Slovencev pozna New York tudi zaradi različnih nadaljevanj, kjer smo lahko občudovali največje znamenitosti, kot so Kip svobode, Centralni park, Empire State Building pa veliko luknjo, ki je ostala za dvojčkoma po terorističnem napadu na tamkajšnji Svetovni trgovinski center.

Med osmimi milijoni je tudi Robi Poredoš

Vonj z žara

Robi Poredoš pravi, da je mesto polno še veliko drugih zanimivih in navadnih turistom skritih kotičkov. V Queensu na primer mu je najljubša tržnica, kjer imajo svoje stojnice in kioske prebivalci nekdanje Jugoslavije. »Tam lahko kupim veliko slovenskih izdelkov, ki naju z Natašo spominjajo na dom, ali pa se naužijem vonja po čevapčičih in ražnjičih, ki dišijo z žara, veliko slovenskih izdelkov prodajajo tudi v trgovinah, ki so last Poljakov,« je povedal Robi. Doma na štedilniku pa nastajajo domače, prekmurske jedi. »Meso in sveže izdelke ni dovoljeno prinašati v Združene države, toda včasih se komu vseeno posreči pretihotapiti domače prekmurske ocvirke ali kos šunke,«

ameriški »ustvarjalci dogodkov« odpotujejo na počitnice. Takrat se Robi za kakšen dan ali dva izmuzne iz New Yorka in se odpravi na obisk k svojemu tastu na Florido. Čeprav živi v Ameriki, je tudi njegov tast iz Prekmurja. Dušan Klepec je odšel v Združene države kot predstavnik Slovenijalesa, nato pa se je odločil, da bo tam tudi ostal. Z Robijem se veliko pogovarjata o Prekmurju in nemalo Američanov ju včasih čudno pogleda, saj nikakor ne morejo ugotoviti, v katerem jeziku se pogovarjata, ker večina še nikoli ni slišala prekmursčine. Izjema so dobri Robijevi prijatelji v New Yorku, kot sta na primer Darja Gačnik, ki je lastnica tamkajšnje slovenske turistične agencije, in pater Krizolog, ki vodi slovensko cerkev na Manhattanu.

Dolgi pogovori

Čeprav živi Robi v New Yorku že več kot šest let, še vedno nekoliko pogreša Prekmurje. »Zato včasih moji telefonski pogovori z Mursko Soboto trajajo tudi po pol ure in več, toda na srečo je cena telefonskih impulzov v Združenih državah zame nižja kakor v Sloveniji,« je dejal Robi. V Mursko Soboto prihaja najmanj enkrat na leto. Njegov oče Jože se že veseli njegovega obiska v septembru in bolj za šalo kot zares pravi, da Robija doma že čaka velik kup hlodov, iz katerih bodo morala nastati drva. »Večkrat kot Robi leti čez veliko lužo Nataša. Njena letalska družba med drugim povezuje New York z Rimom, Firencami in Madridom ter še z nekaterimi evropskimi mesti. To so tudi njene tako imenovane službene destinacije, zaradi katerih je včasih tudi po dva ali tri dni od doma. »Ko sem v Evropi, sem po eni strani vedno tako blizu Sloveniji, po drugi strani pa si zaradi službe ne bi mogla privoščiti, da bi me čakalo letalo polno potnikov samo zato, da bi skočila do Prekmurja,« se je nasmehnila Nataša.

Ambasador Prekmurja

»Robi je v New Yorku ambasador Prekmurja,« so povedali vsi tisti, ki so se že srečali z njim, pa naj si je to bilo na Broadwayu, na Brooklyn Bridgeu, v bližini Rockefellerjevega centra ali na Wall Streetu. Čeprav je pogosto zaseden s poročanjem in spremljanjem dogodkov, si vedno rade volje vzame čas, da pozdravi vse, ki pridejo v mesto iz njemu tako ljube pokrajine ob Muri, ter jim razkaže znamenitosti mesta, ki nikoli ne spi. »Pri meni sta že bila tudi moj brat Dominik in njegova Darja, ko bo nekoliko zrasel, pa bo z

njima naslednjič prišel tudi moj mali nečak Maj. Pevci pevskega zbora Štefana Kovača pa se še zdaj šalijo, da mi nikoli ne odpustijo vseh bolečin,« se je nasmehnil Robi. Utrpele so jih njihove noge, ko si je Jan prizadeval, da bi jim pokazal kar največ kar je mogoče videti v New Yorku, pri tem pa je zaradi svoje velikosti delal predolge korake. Z njim so se v zadnjem letu srečali tudi člani Pomurskega društva za kakovost. Robi je dobro zapisan še pri članih in članicah Društva pobratenih mest Bethlehem in Murska Sobotica. Društvo ima svoj sedež v Bethlehemu, ki je le uro in pol oddaljen od New Yorka. Robija redno vabijo na svoja srečanja, najpomembnejši dogodek pa je tako imenovani Musik Fest, ki vsako leto priteče v Bethlehem več kot 600 glasbenih skupin. Najglasnejše in najbolj poslušane med njimi so tiste, ki so nastale ob pomoči glasbenih skupin, kot sta Ameriški in Slaki. Robi se njihovemu povabilu vedno odzove, čeprav to pomeni, da mora na Music Festu od časa do časa s članicami društva zaplesati na plesišču polko. Ob vsaki priložnosti se rad druži s Slovenci tudi drugega leta v Združenih državah. Največkrat kadar kot novinar spremlja katerega od slovenskih državljanov na obisku po Ameriki. »Ob vseh mojih potovanjih in obiskih pa se zdaj najbolj veselim jeseni, saj bom takrat spet v moji Soboti. Dobro leto je že od takrat, ko sem bil nazadnje doma, in mislim, da se je v tem času veliko spremenilo, na srečo pa so ostali moja družina in prijatelji, ki po moji pomenijo veliko več kakor vse znamenitosti nekega kraja, pa naj si bo to Sobotica ali New York,« je končal Robi.

Robi Poredoš na Times Squareu

je vedel Robi. Iz njegove in Natašine peči je nemalokrat dišalo po vsem New Yorku po ajdovih zlevankah ali prekmurski gibanici ali pa po grajovon zelju. »Čeprav je najboljša prekmurska hrana tista, ki jo dobiva doma in ki jo na mizo postavi moja mama Marjana,« je trdno prepričan Robi.

Čas za kuhanje se v New Yorku najde predvsem v soboto in nedeljo, med tednom je Robi razpet med poročanjem iz Združenih narodov, z newyorške borze ter različnih državnih in gospodarskih srečanj in zasedanj. Velikokrat se mora odpraviti tudi v Washington, ki je prestolnica Združenih držav, kjer ima svoj sedež ameriški predsednik in kjer zasedajo ameriški kongresniki. »V Združenih državah ob vsej poplavi javnih in zasebnih medijev še veliko bolj pride do izraza dejstvo, da je pri podajanju informacij najbolj pomembno, da si prvi,« je razložil Robi. Njegovi prijatelji vedo, da zaradi šesturne časovne razlike med New Yorkom in Slovenijo pogosto piše novice in poročila pozno v noč, zato ga je zjutraj težko priklicati. Nekoliko mirnejši so poletni meseci, ko tudi

Robi s pevskim zborom Štefana Kovača pred Brooklynskim mostom

Robi in Nataša

Dejan Fujs

Festival trobentačev Guča 2004

*Na carini v
Batrovcih nam je
tamkajšnji carinik
v trenutku razbil
vse dvome in
ugibanja o tem,
kako bomo
Slovenci sprejeti v
Srbiji. »Šta je,
Slovenci, idete u
Guču? A gde su
vam trube?«*

Prebujanje s topovi

vešalico, mučkalico ali »svatbeni kupus«. Lahko pa ješ kar na ulici, kjer ti v lepino položijo pleskavico, sam pa si jo obložiš z zeljem ali čebulo. Ljudje se pogovarjajo v vseh mogočih jezikih, prišli so skoraj iz vse Evrope, nekaj jih je celo iz Amerike, največ pa je Slovencev in Francozov. Vera in Draš srečata znance iz Gornje Radgone, s katerimi se niso videli že pet let. Za soboto so napovedali obisk vnučkinje Charlieja Chaplina, Kire Chaplin, ki bo o Guči posnela dokumentarni film. Ob vsem tem pa se z vseh koncev sliši glasna glasba. Trubači obkrožijo mizo in igrajo, moški dvigajo roke in zatikajo denar na trobente, plesalka stopi na mizo in pleše, kot da ji gre za življenje. Kot da je v transu, se moški predaja zvokom trobente, ki si jo nasloni kar na uho. Skladba je vedno hitrejša in glasnejša in pritegne še več poslušalcev in plesalcev. Na glavnem odru se vrstijo skupine, ki se potegujejo za nagrade, a nas bolj zanima dogajanje na ulicah. Najbolj živo je na glavnem trgu, kjer stoji nekaj metrov visok bronast kip trobentača. Mladi žvižgajo s piščalkami in plešejo, nekaj jih je splezalo prav na glavo trobentača in s pivom škropijo vse pod seboj. Srečamo se z našimi sosedi iz Logarovcev, ki taborijo na dvorišču pri enem do domačinov in ki so nam povedali, da so jih jutraj ob šestih prebudili s topovi. Kljub temu so videti zelo dobre volje in so navdušeni nad utripom prav tako kot mi. Z Vero in Blanko odidemo v bližnjo galerijo, kjer so razstavili slike navčev ter domačo

in umetnostno obrt. Prijazna gospa nam je povedala, da je študirala v Ljubljani, da je bila na Triglavu in da bo še prišla v Slovenijo, ker se dogovarjajo, da bodo kmalu začeli k nam uvažati svoje izdelke. Predstavila nam je preproge, oblačila, vezene prte, vsi izdelki so iz naravnih materialov in lično narejeni. Dve dekleti, oblečeni v narodne noše, sta nam zelo zgovorno in prijazno povedali vse o pridelavi olja, kisa in marmelade, kar smo seveda tudi kupile. Še slika za slovo in obljuba, da se naslednje leto zopet vidimo.

Jutrova dežela

Peter Novak
(prvi z desne)

– še zmeraj Lendavčan. Nobena dežela me ni tako prevzela kot daljna Japonska. Z opisi se enostavno ne da prikazati občutkov, ki jih doživljam na poti, polni presenečenj in novih spoznanj o neki civilizaciji, ki je vredna, da deželo poimenujemo šesti kontinent.

Cvetje čaka na kavalirje, da ga bodo podarili gejšam.

Pagoda v parku Ueno v Tokiu.

Glavna rezidenca cesarske palače v Kyotu, kamor navadni smrtniki nimamo vstopa.

Spominski park v Hirošimi – 6. avgust 1945

Ribja tržnica v Osaki.

Vsako jutro napoči tam daleč za neskončnimi vodami Pacifika, ko se sončni žarki razlijejo čez neskončno vodovje in oblijejo gorato otočje bujno zelene dežele, ki ji pravimo Japonska. Dežela na robu največjega oceana slavi v juliju tudi praznik morja, ki jo prehranjuje in brez katerega dežela ne bi mogla obstajati, saj ne bi bilo gneče na njenih obalah, največji mostovi ne svetu ne bi mogli povezovati južnega otoka Shikoku z otokom Honšu in neskončni predori pod morjem bi samevali in beli shinkansen ne bi imel potrebe premagovati velike razdalje v osupljivo kratkem času. Prav tako se misijonar sveti Frančišek Ksaverij v sredini šestnajstega stoletja ne bi mogel v spremstvu portugalskih pomorščakov pod vodstvom Pedra Silve da Gama izkrcati na eksotičnem otoku Hirado v Južnem korejskem morju, kjer je sredi budističnega raja zapustil vidne sledi krščanstva. In tudi moderne Hirošime ne bi bilo, saj Američani ne bi imeli povoda za avanturo z modrim dečkom, ki je za večno spremenil podobo tega cvetočega mesta.

V negotovem svetu

Kar na začetku moram priznati, da iti kar tako v lastni režiji v to daljno deželo, ni mačji kašelj. Polet iz Frankfurtu do Osake kar traja in ga ni konca in že si vsega naveličan, preden zagledaš iz letala skozi koprenaste meglice v kopaste oblačke odeto otočje južnega dela Japonske. Tokrat smo bili trije, svaki Arpad je bil udeleženec varilskega simpozija v Osaki, Bojan, moj evropski sopotnik iz mladostnih let, pa se nama je pridružil, ker je zaslutil pravo priložnost z zanemarljivim rizikom, saj to ni agencija, ampak naveza Novak-Koveš, ki zagotovo zanesljivo deluje. Tako je mogoče mislil on, sam pa sem koval načrte za najdrznejšo avanturo vseh avantur do sedaj, saj v semantičnem pomenu tukaj prevladujejo japonske pisave, latinica pa je le eksotična posebnost, in to v angleščini in kar se da mikroskopsko varčno. Mogočna bela ptica z Lufthansino posadko se je končno začela naglo spuščati in nenađen dotik koles z letališko stezo osakiškega letališča Kansai, ki je nasuto v morje, je bil prvi znak za uspešen pristanek. Prvi vtis, ki me je potem spremljal ves čas bivanja, je bil, da tukaj vladata red in da vsak uslužbenec natančno, odgovorno in predvsem prijazno z nasmehom opravlja svoj posel. Ko smo zapuščali letališko zgradbo, nas je šokiral vročinski udar, ki nas je spremljal od tu naprej in se ga zlepa ni dalo znebiti, temperature se ob relativno visoki vlažnosti podnevi v poletnih mesecih povzpnejo do štirideset, osupljivo pa je to, da ponoči ne padejo pod trideset stopinj. Hlad najdeš le v gostinskih lokalih in tesnih hotelskih sobah, kjer so klimatske naprave računalniško krmiljene, prav tako straniščne školjke po opravljeni veliki potrebi, pa da ne bo nesporazuma, metlic za higienske zadeve tam ne poznajo, vse, kar je v zvezi z odplako; opravi elektronska naprava Hitachi.

Ko nokie obmolkejo

Taksist črne corolle nas je odložil pred našim hotelom, ko smo mu odšteli šestnajst tisoč jenov za petdesetkilometrsko pot od letališča Kansai do hotela Rihga Nakanoshima v najbolj frekventnem času. Prtljago smo odložili v hotelu, kjer se je dalo pogovarjati v angleščini, napolnili nahrbtnike in že smo bili na ulici z namenom, da pridemo čimprej do shinkansena – najhitrejšega vlaka na svetu, s katerim smo nameravali v Tokio. Najprej pa smo se ustavili v senci neznanih dreves, ki so nas varovala pred ubijajočimi navpičnimi žarki japonskega sonca in s katerih je prihajal zven japonskih čričkov, ki so ves dan neutrudno godli. Iz nahrbtnika sem potegnili mobilni telefonček z namenom, sporočiti domačim, da smo srečno prispeli v jutrovo deželo. Toda zaman, razen baterijskega signala se drugo ni prikazalo. Hitro smo ugotovili, da imajo Japonci svoj operacijski sistem, in ko smo prosili za pomoč mimoidoče, ki so telefonirali s sonji in sharpi, so kar zmajevali z glavo in nam kazali na telefonske govornice, od koder se je že za sto jenov hitro dalo dobiti zvezo z domovino. Obstali smo za nekaj trenutkov in spremljali utrip nepoznanega vele mesta Osake. Avtomobili vozijo po levi, vsi taksiji so črne barvne in poleg normalnih so še diagonalni prehodi za pešce. Pri zeleni na semaforju se oglasi tisti znani domači glas kukavice kot v »Čarnon lougi«, ki nas je spremljal zmeraj, ko smo prečkali street. Med hrumečo množico in kukanjem se oglašajo še zvonci kolesarjev, ki kot kamikaze drvi po pločnikih. Moram pa še omeniti v črtno oblečene dame in japonske lepote, ki vzbujajo pozornost s pisanimi dežniki, ki jim varujejo nežno belo polt pred sončnimi žarki. Japonci se namreč ne sončijo, ker je to nezdravo in celo nevarno, saj je za opekline že dovolj dobra ura opoldanskega sonca, in potem

sem se spomnil na prekmursko kletvico »Sunca japonsko!« Sedaj vem, kakšno je japonsko

Shinkansen in svet podzemnih železnic

Hitri vlaki na Japonskem so zgodba zase, kusega v davno leto 1964, ko so Japonci ob priliki odprtja iger odprli prvo progo s hitrim vlakom in ga poimenovali shinkansen. Začeli smo na prvo postaji Higobashi, kjer se drena potnikov kot vsepovsod drugje, statistike pa privijajo, da Japonci preživijo tretjino življenja na vlakih. Kot tuje mesto tukaj napeti možgane in semantične spoznanja zaznavanja, da stopiš na pravi vlak in se odpravi zeleno smer. Prva ovira je spet japonski jezik, moraš najti načrt, ki nekje obstaja, v angleščini potem obvladati sistem nakupa vozovnic, veseljem bi ti pomagali vsi, vendar večina ne dojamemo, da sogovornik ne razume japonske. Tokrat smo imeli srečo, našli smo na taivansko študentko, ki se je vračala v Nagovo in nam pomagala pri nakupu vozovnic v Tokiu s shinkansenom. Ko Japoncu omeniš shinkansen, se mu okrogel obraz z debelimi ustnicami kar razleže v smeh. »A sinkaaaaansen« – zategne in ne more zadržati ponosnega nasmeha! Nenaadni pospevi tega šumečega hitreca te pritisnejo ob udoben sedež in ob blagih krivinah te zaradi nagiba prijetno zaščemijo po vsem životu. Ob dolžini vse do Tokia, na levi naselja pod strmo poraščenim gorovjem, s katerim se razloži razbrzdane in v tem času posušene struge vzdolž obal Pacifika. Kot nenavadni beli potniki, ki nahrbtniki smo vzbujali precejšnjo pozornost, potniki so bili večinoma poslovneži z mini računalniki na kolenih ali z mobilnimi telefončki, ki se Nenadoma vstopi uniformiran sprevednik, ki se globoko prikloni in gre počasi mimo, ne da bi lopa obrne in se z podobnim priklonom poslovi.

Človeško mravljišče Tokio

»Tokio – glavna postaja,« me prebudi glas po telefonu iz sladkega dremeža, nisem vedel, ali sem ali je res. Pogledal sem na urne kazalce in ugotovil, da smo prevzili razdaljo 560 km med Osako in Tokiom v pičlih dveh urah in tridesetih minutah. Glavna postaja je nekaj nadstropij višja od ostalih, nima je pravo vozlišče glavnih streetov, Gintama, Otemachi in Hybia, na katerih je pravo človeško mravljišče. Z listom papirja v roki, na katerem je označenih trinajst linij v trinajstih barvah, smo se podzemnih železnic, smo se pomotoma v ta podzemni vrvež. V želji, čim prej doseči smiselni cilj smo se opotekali in iskali našim očem dalečjive napose v angleščini in uspeh ni izostal. Našli smo pravo postajo v hostlu za pičlih tri tisoč jenov, in to v osemnadstropju neke stolpnice na Ida-bashi streetu. Za uspeh smo se nagradili z zelenjavno juho z riževimi špageti in kuhanimi raki, po nerodnosti bi skoraj polomili vhodna drsna vrata, kajti tu se varčuje z vsakim kvadratnim centimetrom, zato se malokje najdejo vrata na kljuko. Gostinci se tu potegujejo za vsakega gosta, pa

»Zdaj boste postali gosti v našem hotelu.« Zdravim Slovence,« sredi Osake

smehljaja

zeleni čaj. Pri vstopu v klimatiziran lokal ti takoj ponudijo kozarec vode in sterilni vroč moka, da si obrišeš potno čelo, si osvežiš roke in nato ti postrežejo. Za žejno ti ponudijo tople čaje hladnega piva in klime začutili že čez nekaj dni. Naš današnji cilj je bil še najti slovensko mesto na Akasaki, to pa nam je tudi uspelo. Presenetili smo gospoda Bernarda Srajnerja, ki je v Tokiu, s katerim smo si že od doma izmenjevali elektronska sporočila. Uredil nam je prevod vizualnega dovoljenja v japonščino za vožnjo avtomobila. Naša ljuba dežela namreč nima sporazuma glede mednarodne veljavnosti vizualnih dovoljenj. Kljub mednarodnemu dovoljenju namreč v nobeni izposojalnici avtomobilov ne dobiš avta in tudi mi ga ne bi dobili, če nam ne bi pomagal g. Bernard Srajner s prevodom dokumentov v japonščino.

Največja ribja tržnica

To je mesto, kjer v zgodnjih jutranjih urah poteka proces razkosavanja in prodaje svežih rib, od nekajdeset gramskih do nekajtonskih, kar pred oblikovalcev. Viličarji in majhni traktorji na vse strani s milimetrsko natančnostjo razpolavljajo viseče tune in ribji nesarji s svetilnimi mačetami kupcem režejo kose. Drobljiki ledu neznosno ropotajo in traktorji odvažajo ledeno kašo, ki jo stresajo v pomorno embalažo na sveže fileje ali cele očistene neznane ribe. Tovor pa viličarji v isti minuti nalagajo v hladilne zabojnike in odvažajo v različne kraje in mesta. Delovni proces je tukaj do te mere usklajen, vsak kos ribe pride ob pravem času na pravo mesto. Tu vlada podobna natančnost in discipliniranost, kjer drvi vozi z minuto natančnostjo na vse strani, in tu enostavno ni prostora za kaos. V bližnjih tesnih restavracijah gosti kuhinja ponujajo najbolj sveže morske ribe. Za ljubitelje morske hrane je to pravo mesto, in to po zmerni ceni. Ker smo bili brez prehrane, smo tukaj spoznavali drugačne okuse morske hrane, eni so prijali, drugi ne. Osebnostni in avdusen nad raznovrstnimi okusi morskih rib, ki jih razporeja na kocke narezanih pečenih rib, črnačini zajtrk radi poplaknejo s sakejem, kar smo ga le s čajem.

Trip Osake z okolico

Prvič v Osako je bil rutinski posel, utrujala sta se peščenice in neznosna klima v osakiškem mestu, ki povezuje tri velika mesta Osako, Kyoto in Kobe, ki so praktično spojena in skupaj ne predstavljajo za Tokio. Značilno za mesta je, da imajo vsa tri nekega centra, ker ni starih delov in katedral, kot smo vajeni v Evropi. To so mesta, ki so z množico modernih stolpnih, ki so zgradili celotno brez duše. Zaradi načrtovane urejene strukture pa se lahko zelo hitro premikaš z mesta na drugo. Ena značilnih točk je, da imajo vsa tri mesta ponovno postavljen iz sodobnih materialov, prvi je bil namreč požgan med vojno z ameriškim Obdan je z enim od številnih kanalov, ki so jih zgradili v Osaki, zato ji Evropejci pravijo tudi Benetke. Z vrha je čudovit razgled na mesto, do obzorja in nedaleč od gradu v istem mestu stoji nogometni stadion, kjer se je igralo finale zadnjega mundiala. Dotombori in butikih, zabaviščih in dobrih restavracij. Ko vstopimo, vsi kuharji v en glas pozdravljajo, mi pa mislimo, da smo ga spet slišali, in ko se jim blede obrazi pod belimi maskami, se nam smeh, si kar oddahnemo. V Osaki je moderna trgovina elektronske opreme, nemo spremembe tehnike od računalnikov, vi-

deo-foto tehnike do televizorjev, da se ti kaj hitro zvrsti, a prav gotovo ne od cen, ki so sprejemljiveše za večino teh čudovitih izdelkov kot v domovini.

V Umedu, kjer je vse polno čudovitih cvetličarn, je živahno pozno zvečer, ko se bogataši pripeljejo snubit lepe geješe za nočne zabave. Tukaj spet pridejo na svoj račun taksisti s črnimi toyotami, ki prevažajo radovedne turiste z malo debelejšimi »bankaši«. Mesto je pred leti gostilo tudi svetovno razstavo Ekspo ob obali zraven pristanišča, kjer je danes moderno zabavišče.

Pradavni prestolnici Nara in Kyoto

Le dobre pol ure vožnje z navadnim vlakom je potrebno, da se izveš iz objema hrupa in vročine, do starodavne prve prestolnice vzhodnega cesarstva. Za ta krožni izlet smo izbrali obetavno jutro. Vlak se je počasi dvigal in zapuščali smo zamegljeno kotlino in se dvigali na nekaj sto metrov visoko planoto, kjer smo končno začutili navidezni hlad jutranje rose, mehke trave in videli počivati tropo jelenov pod mogočnimi hrasti in debelimi bukvami. Ostanki stare Nare so le še v muzejih, raztresenih po pobočju, območje, ki ga je pokrivala nekdanja prestolnica, pa je ena sam velika planota, spremenjena v park, kjer se skrivajo po manjših samostanih bradat menihi, kjer stoji zlati tempelj Todai z velikim Budo, visokim več kot dvajset metrov, tu so številne pagode in stolpič z zlatimi zvonci. To je pravo mesto, kjer si izmučeni potnik oddahne, nabere telesnih in duševnih moči in kjer lahko v miru razmišlja o tej nenavadni civilizaciji tam na robu svetovnega oceana.

Spet pol ure vožnje in že si v poznejši prestolnici Kyoto, ki leži v polkrožni kotlini in je v nasprotju z Naro neznosno vroče in vlažno mesto. Vseh znamenitosti Kyoto ni mogoče niti videti niti opisati. Med glavne znamenitosti gotovo sodi nekaj deset kvadratnih kilometrov veliki cesarski park z ohranjenim cesarsko palačo, ki se skriva za obzidjem v kvadratu dva krat dva kilometra. Ta cesarska palača, čudovitih barv, razpotegnjena na velikem prostoru med cvetlične vrtove, je zagotovo vrhunski dosežek mojstrov lesene arhitekture nasploh.

Adrenalinsko potovanje z avtom

Tukaj se je treba bliskovito prilagoditi razmeram, sicer si opele. Cestna vozila zdaleč ne dosegajo hitrosti vlakov, stroge omejitve - osemdeset na avtocesti in petdeset na drugih cestah. Pomemben podatek je tudi, da po enem tednu potovanja nismo nikjer srečali policijske patrulje, nismo videli niti ene resne prometne nesreče, skratka, bili smo osupli nad disciplino, ki vlada v prometu. Pri prvem plačilu cestnine pa smo takoj ugotovili, da ne bo šale. Za sto kilometrov avtoceste plačaš tri tisoč jenov, zato pa privarčuješ pri gorivu, ki je cenejše kot pri nas. Prečkali smo spodnji del glavnega otoka Honšu in se pri mestu Tottori prvič srečali z japonskim morjem. Na peščenih obalah smo lahko prebrali: »Kopanje na lastno odgovornost.«

Krenili smo proti Hirošimi, kjer smo se v spominskem parku poklonili spominu na žrtve prve atomske eksplozije. Po naključju smo se pogovarjali z ameriškim golobradim marinci, ki so tukaj po vojaški dolžnosti in jih je zanimalo, od kod prihajamo. Hirošima je edino prostorno mesto na naši poti, kjer se lahko normalno giblješ in imaš občutek, da je v tej deželi še nekaj prostora. V kavarni ob spominskem parku lahko ob dobri italijanski kavi slišiš Verdijevo glasbo in arije v interpretaciji Placida Dominga.

Otok vulkanov, toplic in misijonov

Eleganten most se pne čez ožino na jugu in Honšu povezuje s Kjušom. Naglo smo ga prečkali in se med strmimi vulkanskimi gorami mimo Fukooke spuščali proti Nagasakiju. Naš cilj je bil

Jutro na Shikokuju na rtu Muroto.

otok Hirado na skrajnem zahodu, že v Korejskem morju. Dosegli smo ga pozno popoldan, ko so se koprenaste meglice v neznosni sopari že dotikale gozdov na strmih pobočjih. Tukaj se je sredi šestnajstega stoletja izkrcal misijonar Francišek Ksaverij s portugalskimi pomorščaki in s krščanstvom zaznamoval celotni Kjušu. Na hribu med zelenjem stojita čudovita cerkva z gotskim zvonikom in kip sv. Franciška Ksaverija v pridigarški drži. Zvečer smo v zabaviščih srečevali Japonce, ki so se nam predstavljali kot katoličani, kar nas je presenečalo. Drugo jutro je bila nedelja, nadvse zgodaj smo poiskali pravo plažo v idiličnem zalivu Necika in si privoščili kopanje ob čudovitih peščenih plažah. Na ravnem delu riževa polja, v ozadju bujni pragozd, čez katerega se plazijo koprenaste meglice, ki včasih vsaj malo ublažijo žgoče sončne žarke. Vsak dan smo videli morje, vendar priti do plaže še zdaleč ni enostavno, zato je bil sedaj užitek popoln.

Drugo jutro smo prečkali otok in se povzpeli na ognjenik Aso sredi otoka. Delujoči dimnik nekoč velikega vulkana leži na južnem robu kraterja, ki meri počez več kot trideset kilometrov. V žrelu, ki je zasuto, pa so mesteca in dragocena riževa polja. Danes je bila tukaj nepopisna gneča, ker je praznik morja in še ponedeljek. Japonci od blizu in daleč si privoščijo izlete v naravo. Med drugim smo srečevali kolone motoristov na svetlečih motorjih. Tu smo si privoščili poceni panoramsko vožnjo s helikopterjem prav nad žrelom. Pobočje vulkana je poraščeno s čudovito zeleno travo in na njem se pasejo krave mlekarice simentalke pasme, pa ceravno je minilo od zadnjega izbruha dobro desetletje. Mislim, da ima to mleko vseeno malo priokusa po žveplu. Na severnem delu smo se po serpentinah izvili iz kraterja in nadaljevali po ozkih soteskah, kjer bruhajo na dan izviri vroče vode. Na vsakih nekaj kilometrov so njihove značilne toplice, kjer se domačini namakajo v bambusovih hišicah, kjer imajo tople vode na pretek.

Drugo jutro smo zapustili Kjušu in se s trajektom odpejali na Šikoku, najbolj gorat in najmanjši od glavnih otokov, kjer rastejo banane in drugo južno sadje. Domačini krčijo džunglo in na strmih pobočjih gojijo razno sadje. Po ozkih soteskah smo se prebili do mesta Koči na Pacifiku, vendar samo s petdesetimi kilometri na uro, in naprej na sam rt Muroto, kjer pridejo na svoj račun deskarji in potapljači, ki iščejo biserne školjke.

Večer je bil nekaj posebnega, zreš v pravi Tihi ocean in v peklenski vročini čakaš, kdaj bo sonce štrbunknilo v neskončno vodovje. Potem sledi večerja, seveda riž s pečeno ribo in sladko omako. V spanje te zaziblje ropot hladilnih naprav, brez katerih tukaj ni počitka, in drugo jutro pozdrav soncu na drugi strani rta in pred nami je pot proti severu čez največji biserni most, ki mu niti Golden gate ni enak, nato malo adrenalina do središča Osake in tako se najbolj noro potovanje konča.

Drugo jutro zlagamo kovčke, kajti Lufthansa posadka nas že pričakuje, da nas popelje tja daleč na zahod, do večerne dežele brez smehljaja.

Pagled z gradu v Osaki na mesto.

Tempelj Todai v Nari z velikim Budo.

Vroče nedelje Japonci najraje presedijo za igralnimi avtomati.

Volcano Aso, kjer se je še pred desetimi leti pretakala lava. Žrelo z roba kraterja ter prodajalci kristalnega žvepla in mineralov ob ognjeniku.

CAN YOU HELP US PLEASE?

Penova
akcija

»EXCUSE ME,

Jurij Zauneker

Staša & Timotej

1. »No, no today ... Radenci, Radenci ...«

To je bil odgovor, ki sva ga slišala največkrat in nama je takoj izvalil nasmeške na obraz. Izkazalo se je, da Radenčani (vsaj tisti, ki sva jih ujela midva) niso ravno vešč angleščine, zato je nama pri prvem gospodu ni uspelo izvedeti nič več kot smer proti Gornji Radgoni. Kajti na vsa vprašanja je odgovarjal z isto kretnjo in kratkim, zmogovalnim odgovorom na preprosto vprašanje (zastavljeno v angleščini seveda): »Se sejem začne danes?« »Ne, ne, to ni danes, to so Radenci!«

2. »Six kilometers ...

joj, kak naj to poven ...?!«

Naslednja gospa je bila ustrežljiva in se je potrudila po svojih najboljših močeh, tako da sva zbrala vsaj še en podatek več. Še šest kilometrov naju loči do najinega cilja. Pa se sejem začne danes? »Ja, verjetno res ...« In takoj sva ugotovila, da morava najti nekoga, ki bo ovrgetel najino domnevo, da je promocija radgonskega sejma precej borna. Kajti drugače bo pri tem ostalo ...

Poletni val turistov počasi usiha in po cestah zopet vidimo avtomobile s pretežno domačimi registracijami. Zato pa sva se midva s Timijem za en dan prelevila v angleško govoreča mlada obiskovalca Radenec. Preizkušala sva znanje tujih jezikov in obenem preverjala, kako so za svojo (uspešno?) promocijo letos poskrbeli organizatorji radgonskega Kmetijsko-živilskega sejma. V Radencih sva se namreč mudila cel teden pred njegovim odprtjem in trdno prepričana v svoj prav spraševala za pot do Gornje Radgone.

3. »Pa ka naj zej jes tu, ko pa neven čist nič povedat, marata koga drugega prašat ...«

(Oprostite, nama lahko pomagate, prosim?)

Zanimivo se je znati v situaciji, ko bi ne smel razumeti ničesar in le izbuliti oči ob poplavi zate popolnoma tujih besed, pa v bistvu razumeš čisto vse. Ob »babičinem« monologu me je tako malo »zvil«, zato sva ji, ko sva jo uspela prekiniti, po hitrem postopku razložila, da gre za Skrito fotografijo. Tokrat v slovenščini, seveda.

5. »Ja, pa neven če se ne začne drugi teden ...«

Prvi poskus je bil opravljen. Z angleščino se preverjeno ne pride daleč, zato sva raje poglobljeno nadaljevala z misijo: Radgonski sejem v domačem jeziku. Gospod je bil precej neodločen. Danes, jutri, naslednji teden, ... »21. ali 28., zdi se mi, da je naslednji teden, ali pa danes, ali pa ...« No ja, tako bi lahko ugibali v nedogled.

4. »Not today Radenci!« - drug

6. »Nišče vama nešče povedati, kama moreta iti?!«

Najbolj nazorno, skoraj plastično, z vsemi rondaji, avni in stavbami vred, nama je pot orisala ženska s psičkom. »Delava promocijo za neko 'lublansko' podjetje, pa najbrž že tu zamujava. Saj se začne danes, 'ane'?'« »Seveda, ja ne, 'ven' pa točno kdaj, mogoče ob prihodu ...«

Hvala bogu pa sva se po opravljenem delu odpravila naravnost domov in ne na sejmišče. Kajti vsaj midva sva vedela, da bi na otvoritev čakala zaman. Oziroma - dober teden. Organizatorjem sejma torej pobuda za oglaševanje in s tem večjo razpoznavnost dogodka vsaj med domačimi ljudmi. Domačini pa - slovarje v roke. Saj se nikoli ne ve, kdaj vam (nam) bo to znanje prišlo prav.

Center interesnih dejavnosti CID-ÉK

Odprt za mlade vseh generacij

Kako izkoristimo svoj prosti čas, je izjemnega pomena, saj prav to odraža naše delo in naš odnos do življenja. To je še posebno pomembno pri mladini. Pogosto lahko slišimo mladino, kako se pritožuje, da nimajo prostorov za skupno druženje in učenje. V Lendavi bo odslej drugače, saj so dobili po večletnih prizadevanjih skupne prostore za različne dejavnosti. Želijo pa, da bi se zbirale in družile vse starostne

sednica občinskega odbora za mladinska vprašanja, ki bo ta center vodila. »V večji konferenčni sobi bomo lahko pripravljali različna izobraževanja, predavanja, okrogle mize, prostori pa so primerni tudi za druženja in različne delavnice.«

Poskrbeli bodo za prijetno druženje najmlajših, zanje bodo pripravili družabne igrice, pripovedovanje pravljic in drugo. Dobro sta opremljeni tudi soba z računalniki in inter-

Maja Kostrič, podpredsednica Kluba študentov Lendava:

Takšen center smo si že dolgo želeli, saj smo se vsi ubadali s prostorsko stisko. Tudi naš klub lahko tu izvaja svoje klubske projekte, delavnice, predavanja in še kaj. Tukaj bomo lahko delali tudi časopis. V našem klubu imamo manjše prostore, zato ni mogoče, da bi se zbralo več ljudi. Končno smo po tolikem času dobili skupne prostore, ki so super. Tu se bodo zbirale različne generacije, od najmlajših pa tudi starejši. Upam tudi, da bodo ti prostori pritegnili tudi mladino, ki je zašla. Težko, da se bo s tem obvarovalo mlade pred težavami in drogami, odlična ideja pa je, da so sem prinesli namizni nogomet in biljard pa zastoj računalnike in internet. To bo gotovo pritegnilo veliko mladih.

netom, soba za počitek in užitek in še kaj. Pripravljali bodo tudi glasbene večere, razstave, sejum rabljenih šolskih učbenikov, razstave domačih likovnih umetnikov in še kaj.

»S tem centrom mislimo resno,« je povedala Sobočanova in dodala, da bodo skušali pripraviti dobre vsebine in dober program. Prepričana

Jernej Dirnbek, sekretar na Uradu RS za mladino:

Na uradu financiramo mladinske svete in se z veseljem udeležimo, kadar kateremu od svetov uspe pridobiti prostore, kot je ta. V Sloveniji je le sedem mladinskih svetov od 32 skupaj registriranih, ki imajo svoje prostore. Drugače je mladinskih centrov in klubov, ki jih financira naš urad, še več. Vsak kraj bi si zaslužil tak center, kjer bi se mladi srečevali. Ampak morajo kar nekaj let težiti, preden se kdo zgane. Tak center pomeni, da se zavedamo, da v eni državi niso pomembni samo gospodarstvo, vojska in zunanja politika, ampak tudi to, kako ljudje živijo in preživljajo prosti čas. Če so mladi vključeni v delavnice ali se igrajo družabne igre, je manjša verjetnost, da bodo v gostilni ali kje na ulici ta čas pili ali kadili.

da bi bili prostori čim bolj polni in vsebinsko bogati ter da bi se v njih srečevali ne samo mladi, ampak vse generacije. »S tem ste dokazali, koliko vam pomeni kakovost bivanja.« Tu je priložnost, da se prosti čas izrabi na kakovosten način.

A. Nana Rituper Rodež

je, da bodo njihovi prostori vedno polni.

»Mi zaznavamo probleme mladih in jih skušamo tudi reševati,« je povedal ob otvoritvi župan Anton Balažek in dodal, da to številnih problemov ne bo rešilo, lahko pa k temu pripomore. Šolski minister dr. Slavko Gaber pa je dodal, da si želi,

Najboljše je, ker delamo poskuse

Kdo pravi, da so kemija, biologija in naravoslovne vede sam dolgčas. Za nekoga že, za druge pa so lahko prava popestritev poletnih počitnic. To niso samo formule in znanja, ki si jih moraš naučiti na pamet. Naravoslovni predmet se imenuje zato, ker učijo o naši okolici in nas samih. Tega se učijo tudi mladi na naravoslovno kemijskem taboru, ki letos že dvanaajsto leto poteka na osnovni šoli I v Murški Soboti. Vodja tabora Maja Rubin nam je povedala, da se je zbralo šestnajst otrok, s katerimi delajo analize in vzorčenja vode, poskuse v laboratorijih, opazujejo naravo in tudi zvezde, poskrbijo pa tudi za športne aktivnosti in prijetno druženje.

Filip Cvetko iz M. Sobote, 8. razred devetletke, OŠ III M. Sobota:

Zanimata me naravoslovje in biologija, zato sem tukaj. Pri teh predmetih imam tudi najboljše ocene. Veliko se naučimo, poleg tega pa sem spoznal tudi nove prijatelje. Vsi moji prijatelji niso šli, ampak če greš na takšen tabor, na to ne gledajo kot na piflarijo. Najboljše je bilo, da smo delali različne poskuse. Nič takega se nam sicer ni zgodilo in nič ni eksplodiralo, morda pa bomo to še poskusili narediti (smeh.) Tisti, ki niso iz Sobote ali okolice,

spijo v dijaškem domu, mi pa spimo doma. Bolje je, če lahko greš zvečer spat domov, zjutraj pa se potem vrneš. Včasih me pripeljejo ali priidem peš.

Kim Cvetko, 8. razred osemletke na OŠ III:

Za ta tabor me je navdušil bratranec, veliko udeležencev sem poznala od prej. Zanj sem se odločila tudi zato, ker želim šolanje nadaljevati na naravoslovni smeri. Pomembno se mi zdi, da se s snovjo že zelo zgodaj dobro seznanis. In super je, če lahko grem na takšen tabor, saj je zelo zanimivo in še boljše kot pri pouku. Med delom se lahko tudi pogovarjamo, zaradi česar nas nihče ne ošteva. Če bi bilo pri pouku tako sproščeno, bi se lahko še več naučili. Zdi se mi dobro, da nekateri

spijo tu, tudi meni ne bi bilo težko, saj je doma dolgčas. Z novimi prijatelji smo se zelo navezali in upam, da se bomo družili tudi po taboru.

Leo Koroša, OŠ Križevci pri Ljutomeru, 8. razred osemletke:

Na tabor sem prišel skupaj s prijatelji. Najbolj me je pritegnila vsebina tega tabora, saj vključuje tiste predmete, ki jih imam najrajši. To pa sta biologija in kemija. Verjetno se bom s temi predmeti ukvarjal tudi v prihodnje. Mene osebno so najbolj pritegnili kemijski poskusi. Zanimivo pa je tudi opazovanje neba ter zvezd. Na taboru mi je zelo všeč, prav nič mi ni žal, da sem se odločil, da med počitnicami obiskujem takšen tabor. Gotovo

se bom udeležil še kakšnega. Novi prijatelji pa so zelo dobri. Mislim, da je dobro, da se srečujemo mladi iz različnih osnovnih šol. Spi- mo v dijaškem domu, doma so sicer boljše postelje, ampak je tu več zabave in druženja.

Spoznavajo čudoviti svet snovi

Domen Gujtman iz Brezovec, 1. letnik Srednje zdravstvene šole:

Na tabor sem prišel, ker si želim, da mi popestri počitnice. Drugače mi je dolgočas. Dosegel sem bil že na več taborih, zato sem bil na tem, in mi je bil všeč, zato sem prišel tudi letos. Ta je zanimiv, ker spoznaš naravo, gozd, živali. Vzorčili smo vodo pri čistilni napravi in ugotavljali kakovost, ali vsebuje nitrate. Ugotovili smo, da je voda precej onesnažena, saj je v njej precej mikroorganizmov. Čaka nas še astronomija s proučevanjem neba in zvezd. Uživam in imamo se lepo. Dobro je, da se družimo in se še kaj naučimo.

Vaše pesmi

Vrni se!

Vem le to,
da te rada imam močno.
V moji glavi nič drugega ni,
le tvoji nasmehi, tvoji pogledi,
tvoje telo ... le vse, kar si ti!

Nihče te nima tako rad kot jaz,
pa čeprav ti tega ne upam
povedati v obraz.
Kaj čutiš ti,
meni na žalost znano ni.

Vem sedaj le to,
da te pogrešam zelo.
Daj, vrni se!
Skrbi me zate,
ne pusti tu me same
in s tujimi ljudmi obdane.

Le vrni se ... prosim te ...

Miša

Vlak

Stojim ob železniškem tiru, ko mimo pelje vlak.
Na vagonu zagledam svoje sanje,
ki izginjajo v mrak.
Za njimi ostaja le praznina,
ostaja le tišina, ki zažira se v temno noč.
Na prvem vagonu zagledam solze,
ki sem jih točila za njim,
tiho polzijo po oknu,
za njimi ostaja le sled bolečin.
Na drugem vagonu spomin na njega sedi,
se grenko zasmije,
iz oči mu krivda žari.
Na tretjem vagonu se pelje bolečina,
v rokah drži pepel spomina,
mirno sedi in žalostno gleda,
kot da se svojega konca zaveda.
Na četrtem vagonu so le še besede,
besede slovesa vse skupaj sede,
skupaj z njimi pa kriki in jeza
v daljavo se gube.

Tedaj me pri srcu stisne,
vidim še zadnji vagon.
Nestrpnost čakam, da pelje mimo mene,
da še zadnjega gosta uzrem.
Na petem vagonu pa pelje se on,
mi nežno maha v slovo.
Še zadnji nasmeh mi pokloni,
nato pa izgine v temo.
Tako se vlak odpelje dalje,
tiho vozi svojo pot
v daljavo brez vsakih ciljev,
vlak mojih sanj se vozi povsod!

Zvezdica

Marko Slavič st.

Zgodba z naslovnice

Večina javnosti je prepričana, da Slavičevi prihajamo iz Ključarovec. Pa ni čisto tako, saj so naši predniki iz vasice Grabe v občini Križevci pri Ljutomeru. Res pa je, da je moj dedek prišel v Ključarovec konec 19. stoletja, leta 1885 pa je sezidal našo domačijo. Od takrat se tudi začne pisati razvoj konjereje in konjskih dirk v naši družini. Prlekija je bila že od nekdaj pokrajina pridnih, trdnih kmetov, ki so vedno imeli radi konje. Letos obhajamo 130 let od prve konjske dirke, ki je tudi uradno zabeležena. Šlo je za dirko na relaciji Križevci-Ljutomer. In zakaj omenjam kmete? Ker se 130. obletnica nanaša prav na ta stan. Verjamem, da so bogataši imeli konje in dirkali tudi že leta prej, vendar uradno pri Kasaškem klubu Ljutomer praznujemo 130. obletnico prav v spomin na prvo dirko leta 1874, ko so bili »zraven« kmetje.

Zlahtna vinska kapljica in konji so od vekomaj zaščitni znak Prlekije, kjer je bilo skozi vso zgodovino in je še veliko klenih, pridnih kmetov. Pri večjih in naprednejših je bilo včasih tudi več kot deset konjev, nekateri so bili tudi za dirke. Rad bi omenil razliko, ki je opazna tudi danes, ko je v modi imeti konja. A če ga ima gospoda, ni isto, kot če ga redimo na kmetih. Kmet je namreč zrasel z živalmi, kmet najbolje pozna konjsko dušo. Zato si ne pustim, da bi me kakšna gospoda poučevala o kasaških dirkah ali konjih. Vseč mi je praksa nekaterih tujih držav, kjer ni dovolj šolska diploma – najprej moraš imeti življenjske izkušnje, zadeve poznati iz lastne prakse, in šele nato si lahko profesor na fakulteti.

Moj dedek, začetnik Slavičeve rejske družine, je bil med naprednimi kmeti, bil je tudi član kmetske hranilnice in že on je začel z dirkami. Sicer pa je zanimivo, da je bilo mojemu dedku ime Marko, enako je ime očetu, Marko sem jaz in tako ime imata tudi moj sin in vnuk. Tako za Slavičeve dirka že peta generacija Markov, zadnji je 18-letni vnuk.

Zase mislim, da sem se pospešil razvoj kmetije v konjerejsko

smer. Morda zveni malo neskomno, a vseeno mislim, da sem v vsej dinastiji Slavičevih napravil največ, in to v najslabšem obdobju. Ne smete namreč pozabiti, da je bilo obdobje za kasaško po drugi svetovni še rožnato, v 50. letih prejšnjega stoletja pa so se razmere bistveno poslabšale. S komunizmom je prišel tudi strah pred velikimi, naprednimi kmeti, tako da tudi za konjerejo ni bilo dobro postlano. A vseeno mi je uspelo, pri hiši je bilo vedno vsaj 10 konjev. Tistega komunističnega obdobja ne napadam, tako je pač moralo biti. In potrditi moram, da so bile tudi takrat dobre strani. Če si si upal, če si bil korak pred drugimi, se je dalo preživeti. In to velja tudi zdaj, ko se je režim menjal. A tako v prejšnjem sistemu kot zdaj nikoli nisem pozabil na svoj ponos.

Tako se spominim, da je bila pred desetletji velika razstava kasaških konj na Ptuj. Tam je bilo veliko pomembnih mož, celo generalov nekdane armade. Ampak ker so me ocenili slabše kot sem mislil, da si zaslužim, s svojo kobilo nisem hotel hoditi v častnem krogu. V ponos mi je, da sem si to

To sem jaz

upal pred generali. In upam si tudi zdaj neumnemu kmetijskemu ministru reči, da je neumen. V starih jugoslovanskih časih sta bila pri meni dva takratna kmetijska ministra in z obema sem se dobro razumel. Če bi bil režim resnično tako pokvarjen, kot nekateri danes govore, ne bi hodili ministri k meni, saj sem jim vedno brk povedal, kaj jim gre. Pa me niso preganjali.

V novejšem času, po osamosvojitvi Slovenije, se je sosed prleškega kmeta spet začela krepiti in to je dobro. Pri hiši v štirih občinah (Ljutomer, Križevci, Veržej in Razkrižje) je le dneva v dan več kasaških konj in lahko zapišem, da je v pokrajini ta hip okrog 30 večjih rejcev. Trenutno imamo v Prlekiji približno 400 kasaških konjev in 100 plemenskih konj. Pohvalno je, da ta šport in to dejavnost podpirajo tudi lokalne oblasti.

Mnogi radi primerjajo Marka Slaviča »mlajšega« in »starejšega«. Moj sin, ki je tudi uspešen podjetnik, je z zdaj še za mano, saj sem jaz zmagal na petih derbijih (stiriletnikov), on pa samo na štirih. Poleg tega je zdaj v hlevu več kot 50 konjev, sam pa sem jih imel največ 10. A ne gre to, da bi Slavičevi tekmovali med seboj. Pomembno je, da se ukvarjamo s kmetijstvom in športom. V hlevu je vsa naša družina, in to praktično ves dan. Tudi zdaj, ko to pričam, vnuka pri konjih. Vesel sem, da sta tam in ne kje v gostišu. Vsa naša družina se mora marsičemu odreči, da smo lahko uspešni in redimo konje. Ampak nič se ne pritožujem, le s odrekanjem se da doseči kaj večjega.

Sem v življenjskem obdobju, ko počasi delam rekaptulacijo – sem dosegel premalo, dovolj, preveč? Težko je odgovoriti. A če se ozrem nazaj, vem, da mi ni bilo vedno posuho z nemi cam, pa vendar mislim, da je bilo moje življenje čisto v nemi.

Nikoli mi ni bilo in mi ne bo žal, da sem se ukvarjal s kmetijstvom, da sem velik del svojega življenja namenil njemu.

Zgodbe

Ki jih piše
Žirjenja

Slovenec iz Kraljeva

Tako je Radeta Bakračevića pred tednom dni označila beograjska Politika, ko je pisala o bližajočem se dogodku, poimenovanem Prijateljstvo za nove čase, ki ga organizirata Rade in radio Maribor v Kraljevu. V Kraljevu zato, ker je Rade iz Kraljeva, Maribor pa zato, ker sta mesti pobrateni in ker je Rade častni konzul rojstnega mesta v mestu ob Dravi ter podpredsednik tukajšnjega kulturnega društva in vseh srbskih društev v Sloveniji, ki imajo 46.800 članov. Sicer pa je prišel v Slovenijo pred štirimi desetletji in, kot sam pravi, se tu izvrstno počuti. Je Slovenec iz Kraljeva, ki ne glede na minule dogodke vzpostavlja nove mostove med ljudmi, ki jih druži skupni zgodovinski in človeški spomin.

Kraljevo, oh, Kraljevo

Na njega so vezani spomini na otroštvo, ki je bilo lepo kljub siromaštvu in pomanjkanju. Šest otrok v družini je preživel samo oče, ki je bil občinski kurir. »Pravzaprav ne vem, kako smo lahko zrasli, odrasli in se šolali. Verjetno sta materina ljubezen in iznajdljivost nadomestila pomanjkanje denarja, dobri sosedi in prijatelji pa večkrat prazen želodec,« se spominja. Na Kraljevo so vezani tudi spomini na izbiro študija, prvo zaposlitev, ki je postala življenjska, ter danes na močno željo, da se prijateljski odnosi obnovijo. Oktobra bo Kraljevo obiskalo petsto Slovencev, ki se bodo poklonili 49 žrtvam fašističnega divjanja na tem območju ter poskušali obnoviti prijateljstvo in sodelovanje brez ideoloških okvirjev.

Metalurgija, kaj je to?

Rade že v osnovni šoli ni bil kar tako. Član srbske gimnastične reprezentance je

Ob prejetju priznanja častni znak radosti, ki mu ga je podelil prof. dr. Vekoslav Grmič za vse, kar je dobrega storil v življenju.

postal v gimnazijskih letih predsednik mladine in literarnega društva, na obrazu mu je pisalo, da bo postal pravnik ali novinar. Slednje počne že vse življenje, vendar kot amater. Poklicna pot je metalurška. »Ko razlagam o tem, kako sem postal diplomirani inženir metalurgije, mi marsikdo ne verjame. Pa je res. Po končani maturi sem želel še s štirimi prijatelji v Italijo po 'levisice'. Ker oni niso dobili potrebne vize, sem odšel sam. Pričakali so me v Ljubljani, obteženega s kupom kavbojk za nas in za 'druge'. Na zasluženem sprehodu ob Ljubljani srečam znanca iz Kraljeva, ki me med drugim vpraša, kaj bom študiral. Moje poglede na novinarsko in pravno znanost je ovrgel s prepričljivimi argumenti, da je prihodnost v metalurgiji. Nekako v tem smislu – tradicija v Kraljevu, priložnost v Sloveniji.

Vpisal sem ta študij v Ljubljani, četudi nisem imel pojma, za kaj se gre, in po treh tednih pristal na železniški postaji, ki je bila tri mesece tudi moj dom. Študiral sem počasi, saj sem se ves čas preživljal s svojo veliko ljubeznijo – novinarstvom. Pisal sem o vsem, za vse živo, tako tudi preživel, doštudiral in se zaposlil.

Tudi prva zaposlitev je vezana na Kraljevo, saj je Rade postal in ostal petindvajset let direktor predstavništva podjetja Magnohrom za Slovenijo in Hrvaško. Podobno delo je nadaljeval v svojem podjetju Bajus, kjer je pred dvema letoma dočakal upokojitev. Takšno, brez časa in miru.

Rade na eni od teras v Radencih

V Kraljevu s sorodnikom Vladom Divcem, znanim košarkarjem, ki je storil za njegovo družino v hudih časih veliko dobrega.

Kdo pa so ti mladi fantje?

Člani kovaške družine

Časov, ko so iz železa oblikovali predmete od zgodnjega železa vse do trde teme, ni več, kajti moderne kapitalistične tehnologije so nadomestile takratne kovačnice, v katerih je potekalo življenje mojstrov kovačev in njihovih družin precej drugače kot večini kmečkega prebivalstva. Redka izjema, ki je preživela čase velikih sprememb in se ohranila vse do današnjih dni, sicer na moderniziran način, je Anton Horvat z Razkrižja. Anton ni želel opustiti večstoletne kovaške tradicije svojega rodu, zato je moral delo prilagoditi sodobnemu svetu. Sčasoma je razvijal svojo umetniško žilico in danes izdeluje različne svečnike, križe in druga skulpture, ki jih obiskovalci lahko dobijo pri njem. Precej dela ima z brušenjem škarij, ki jih uporablja v drugem drobnem orodju. Svojo kovačnico, v kateri oblikuje, in hišico zraven nje pa je preuredil v muzej, v katerem je bogata zbirka kovaških pripomočkov, tudi od njegovih prednikov. Kovač Anton, rojen v kovaški družini, zna povedati o teh orodjih in o življenju kovača na vasi nekoč in danes. V muzejski zbirki sta na ogled dva kovaška meha, stara 180 in 250 let, nakovalo, staro 150 let, različne klešče, stare kot dvesto let, prav tako več vrst kladiv, navojna rezila. Anton ve, da je bil njegov ded Martin Krznar kovaški mojster v Globoki, kjer je imel svojo kovačnico, toda rodovno izročilo pripoveduje, da so tudi Martinovi predniki že bili kovači. Martin Krznar je nekje ob koncu 19. stoletja kovačnico v Globoki prodal ter pozidal novo v središču vasi Razkrižja, saj je bil takrat precej centraliziran kraj, kjer je živel več ljudi. Krznar ni imel moškega potomca, je pa dobil zeta, prav tako kovača Štefana Horvata, ki je bil prej vajenec pri Andreju Rosaku. Da bi bil Štefan Horvat vajenec pri svojem tastu, ni bilo nogoče, ker je slednji v tistem času delo opustil zaradi starosti. Štefan Horvat je bil zelo zagnan delavec in je leta 1920 pozidal novo kovačnico na Razkrižju. Zakaj se je odločil za postavljanje nove in opustitev stare, ni znano. Novozgrajena kovačnica je bila grajena iz opeke ter krita z bobrovcem. Bila je dolga približno tri metre, toliko tudi široka. Tako velike so bile kovačnice. Na Horvatovi kovačiji so kovali največ kmečka orodja, zato je v tistem času kovač obvezno

moral sodelovati s kolarjem, izdelovalcem vozov. Redno so kovali žeblje in vsa kovinska orodja za gospodinjstvo. Kar pa je bilo zelo pomembno v vseh takratnih kovačnicah vse do osemdesetih let prejšnjega stoletja, je bilo podkovanje konj. Konje podkuje in jim čisti kopita še danes, vendar je tega dela bistveno manj kot nekoč in to počne tudi samo toplokrvnim pasmam konj. Največ tega dela je bilo nekoč spomladi in jeseni, ko so bili konji zaradi dela več na poti. Na dan so jih podkovali tudi več dvajset. Takrat so z delom začeli tudi jutraj ob treh in vse do polnoči. Kot mi je povedal Anton, je imel njegov oče zaposlena dva vajenca in prav tako dva pomočnika.

Vedno so imeli dovolj dela, saj so v to znano kovačnico prihajali ljudje iz okoliških vasi Razkrižja, tudi iz Prekmurja in Hrvaške. Ustavljala pa se je tudi lendavska grofica s svojo štirivprego vrančev, ko jo je peljal grajski kočijaž v njen vinograd, nedaleč od Veščice in na Razkriški breg. Pri tem sem nekoliko v negotovosti in sem mnenja, da je to bila beltinska grofica Marija Zichy, ker je to bilo v letih okrog 1920, ko v Lendavi ni bilo več nobene grofovske družine. Ko se je ob Horvatovi kovačnici ustavljala rumena kočija, okrašena z različnimi rožnatimi okraski, je med kovaškimi delavci in

vsemi, ki so bili tam, zavladala neverjetna tišina in pokorščina do gospode v kočiji in so bili vsi takoj s pokornimi pozdravi na kolenih. Razen samo z mahavim pozdravom lendavska oziroma beltinska grofica z ljudmi ni komunicirala. Ustavila se je z namenom, da je mojster Štefan Horvat pregledal konjska kopita, ali je z njimi vse v redu, in že je kočija krenila naprej. Svojega kovača so imeli grajski konji na graščini.

Delo kovača kakor tudi vajencev je bilo zelo naporno. Bili so kos veliki vročini ob peči, v kateri so temperature dosegale 1400 stopinj Celzija. Pogoste so bile hude poškodbe ob težkem delu s kladivi in ognjem. Med poškodbami so bile najpogostejše opekline, saj so žareči kosi železa padali vsenaokoli. Najtežje udarce so dobivali, ko so podkovali konje, saj so morali kakšnega konja včasih kar z vajetmi skotaliti na tla, saj so ga komaj tako lahko obuli v kopito.

Na sliki, ki je nastala nekaj pred letom 1950 pred Horvatovo kovačnico iz leta 1932, stojijo od leve proti desni: Antonova sestra Marija, ki drži v naročju brata Cirila, sestra Gabriela, mama Regina Bala, po rodu je bila Madžarka, sestra Julijana ter brata Ivan in Anton.

Bojan Zadravec

Sportskih novosti v družbi z legendarnim Otom

Radence pot me pelje

Na tri srca se je Rade navezal že kot študent. Usodno mu je bilo sicer samo eno, saj ga je pripeljalo najprej v Radence in kasneje v Radence. Tu živi s svojo družino in danes in prisega, da so Radenci poleg Kraljeva najljubši kraj na svetu. »Kar osem let sem bil predsednik Turističnega društva Radenci. S sodelavci in somišljeniki smo prizadevali, da Radenci doma in v tujini res postanejo kraj, vreden občudovanja. Mislim, da nam je uspelo, kar potrjuje razvoj kraja v tistem obdobju, ko sem bil tudi sam. Še posebej sem ponosen na naš lokalni veveričko, ki je postala zaščitni znak kraja. Radenci so edino mesto na svetu, ki imajo veveričkin prametni znak. Žal se časi spreminjajo, tudi tistega domačinov ni več, ponosna tradicija se spreminja v sodobno industrijo.«

Če ga ne bi bilo, bi si ga morali izmisliti

Tako je povedal Miloš Rusić, predsednik srbskega turističnega društva v Sloveniji, navdušen nad Radenci in prizadevanji po obnovi sodelovanja med Srbijo in Kraljevino pa tudi širše. Ta ne sežejo samo na kulturo, temveč tudi do gospodarstva. Kot je omenil tudi Rade Bakračević prvi diplomat. Diplomacija in novinarstvo sta dva njegova hobija, s katerima se uspešno ukvarja in za katera je dobil tudi različna priznanja. Njemu osebno pa je morda najdražja stvar, ki jo opravlja sedaj – je glavni in odgovorni urednik časopisa Kontakt, ki ga izdaja na območju Maribora in časopisa Mostovi za vso Slovenijo. Poleg tega seveda, ki jo poznajo in cenijo samo – dedki.

R. Ficko

No ica je sakši den men-
ša. Še malo pa mo pa f
šoulo šli. Ta je f Sloveniji
brezplačna. Ati mrnjavi, ka nede
dugo, ka de se tuj šoulanje moglo
plačuvati. Mama mi je se kupila za
šoulo, pa ta dala skoro 45 gezero tolarof.
Copat mi je pa sploy še nej kupila za
telovadbo.

Konec avgusta je tuj čas za radgonsko senje. Sakši
šteri kaj na sebe da, de se tan pokazo. Od preignji
strankarski veljakof. V volilnon leti tej naši preignji
neverjetno zanimanje pokažejo za kmetijstvo. Sakši
glas de letos odloučo. Sefe do pa talali. Mogoče tuj
lučke. Tak ka mo en den ges gvušno tan zapleto.

Ka v enoj čudnoj državi živemo, mi je sebole jasno.
Tej ka so zaj na vladi do sami prej sklicali izredno
sejo parlamenta. Zavolo toga, ka njen sedanja
opozicija naprej meče, ka sefele so naopak napravili.
No če je meni tou jasno. Dobro ka je še samo malo
več kak mejsen dnij to tej volitev. Volitve so kak sigdar
f časi bratev, ka si lidje lejko fajn trezno premislijo
koga do volili.

Avtocesta bou. San gospod Rop so pravili v
Radgoni, ka je skrajni čas ka de so lejko ukrajinski
šleperi od Maribora do Lendave po avtocesti vozili.
No sicer nede glij prava svtocesta, ka de na mestaj
samo malo bole širka navadna cesta, ali neka pa li
bou. Vaj, da bi sakše leto bile državnozborske volitve.
Avtocest bi telko meli, ka človik ne bi znal po šteroj
se naj v Maribor pela.

V Soboti pa vünja. Nej od volitev, liki z nouve ultra
sodobne čistilne naprave, nan sake telko časa pošlejo
pošilko rednoga smrada. »Mogoče so namesto čistilne
naprave, küjpili smradilno napravo.«, Je ati eto pod našin
debelin orejon modruvo. Ka je krijvo, pa se zainok ne vej.
Specialna komisija je cilou prišla z Lublane, pa gor prišla,
strokovno – seveda, ka sploy tak fejs ne vünja. Za nas na
eton kraji Slovenije, je tak se dobro. Mij smo sega vajeni.
Tou ka pa tū pa tan malo zavünja je pa ja nika nej. Ati je
tak pravo, ka je več kak pou sedanji sobočancof svojo
mladost na kmetaj preživelo, pa si pravo domači gnoj
odijavalo, pa nikomi nika nej bilou. Zaj nainok pa te velka
nevola, ka Sobota vünja. Neštérni pravijo, ka je za smrad
krijva sobočka industrija, ka prej piščavle sefele notri f tou
čistilno. Tej pravijo, ka je tou nej istina. Mogoče so pa
sobočanci krijvi. Tak je eto od sosida čul, ka se je v Soboti
pred 30 lejtami zgoudilo. So zazidali en blok. Pa je prišla
prevzemna komisija pa za en čas gor prišla kak nač enoga
šankreja f cejlon bloki nega. »Ja ka ste pa tou delati?«, je
ščel znati predsednik komisije. Pa je pravo šef gradbišča:
»Poglente f pritličji do baute, te tak ali tak se drek odajo, f
prvon štoki do doma politiki, tej ga nesmijo srti, v druigon

štoki do pa doma upokojenci, tej pa nemajo kaj srti.« No
tak je san si mislo. Te pa naj ne vünja f Soboti. Što zna kelko
takši blokof je f Soboti.

Ka je se že notri f toj predvolilnoj kampaniji pa je dokaz
tūj tou, ka do kmetje doubili za lansko sušsavo pejsave. Pa
glij septembra, pred volitvami. Ka nebi slučajno šteri
pozabo, štera stranka je pejsave zrikala. »Bog nan daj sakši
mejsen volitve, nej sakše štrto leto.«, je pravo ati.

Tak pomali moren enjati, ka me bajca prosijo ka njen naj
v bauto iden. Vij se pa čedno coj držte. Pa če se li da, si
mislite na kaj lepsoga kak so volitve, pa cejla te dumbus,
ka vas nede brez veze glava bolejla. Nekak že bo, ka je še
nigdar nej bilou ka je nej nikak bilou. Če van štoj kaj obeča
se zemte z velkof rezervof, ka je te nouri predvolilni čas.
Meni je ati tūj obečo ka de me na senje pelo v Radgonjo, pa
mo vido, če de kaj s toga.

S.B.P. (Skoro bi pozabo) Po zadnji podatkej je bivši
minister Rupel doubu medaljo na
olimpijadi v Atenaj, v kategoriji pres-
koka med strankami.

VANEK

Z našega štedilnika

Brusnice stresemo v mrzlo vodo, operemo in pretresemo. Nato jih na prticu odcedimo, nekaj celih prihranimo za okrasitev, drugo polovico zdrobimo v mešalniku. Zmešamo jih s sladkorja. Skuto penasto zmešamo z drobovino in polovico sladkorja. Smetano stepemo, dodamo mmo za skodelico, preostalo stopeno smetano pa z brusnicami primešamo skutni kremi. V modele za puding nakapljamo med in model tako dolgo obračamo, da je vsa notranjost pokrita z medom. Nato posujemo drobovino in z mletimi mandeljni. V modele nalijemo skutno kremo in »bombo« za 4 ure postavimo v zamrzovalnik, da zmrzne. Preden postrežemo, postavimo model v vročo vodo, izvzamemo, postavimo na krožnik in okrasimo z brusnicami in smetano.

In kaj naj zajtrkujemo?

Živila, ki jih bolj ali manj najdemo v hladilniku. Vzemimo si čas in dan začnimo z zajtrkom. Zajtrkujemo vseh 365 dni v letu, ne glede na to, kje smo. Za naše dobro.

Prilava testa: Iz moke, vina, olja, soli in konjaka pripravimo testo, ki mu dodamo še čvrst sneg iz beljakov in vse skupaj rahlo premešamo.

Neskončna svetloba brezosebnega jaza

Omenjeno čakro prebudimo s prana jama okrepitve zbranosti in meditacijo. Čakro sahasraro lahko okrepi tudi z dragimi kamni, kot so ametist, kamena strela, diamant in fluorit. Andreja Paljevec, ki v Astro novicah vsaj eno rubriko Ezoterični vedež, navaja kot afirmacije za sahasraro: »Sem eno z biti in ne biti. Odprt sem za vesolne razsežnosti enobitnega. Vse je eno.« Spoznavanje božanskega in lahko razvijemo tudi z ljubeznijo do vsega, skromnostjo in meditacijo. Poleg čakre sahasrare kot čakro na glavi Paramhans Swami Maheshwarananda v svoji knjigi Joga v vsakdanjem življenju navaja čakro bindu ali lunino središče. Ta čakra ustreza predelu pod lasnim vrtincem na zadnji strani glave. Gre za središče, ki vpliva na telesno, duševno in duhovno zdravje. Njeno prebujenje izboljšuje vid in pamet, občutja. Lunino središče vzpostavlja notranje ravnotežje in razjasni duha. Z njim lahko obvladujemo lakoto, željo in odpravljamo slabe prehranske navade. Koncentracija nam pomaga tudi pri depresiji in živčni napetosti, pred občutkom strahu ter lajša tesnobo pri srcu. V bistvu je ta čakra središče telesnega in duševnega zdravja, vitalnosti in mladostnosti. Prebudimo pa jo z jogijskimi tehnikami.

Mag. Simona

Besede
mode

Zmote v načinu oblačenja

Na
lekarniški
tehnici

Življenjska doba prebivalstva narašča, z njo pa postane večji odstotek ostarelih, ki so pogosto tudi težko bolni. Mnoge med njimi pesti nenadzorovano uhajanje seča, nekateri so v nejevolji še bolj, ker uhaja tudi blato. Vendar inkontinenca ni nujno težava ostarelih. Prizadene lahko vso populacijo, otroke, ženske po porodu in v menopavzi ter moške srednjih let.

Naš izbor oblačenja je lahko ena najbolj kreativnih oblik izražanja samega sebe. Če želimo ali ne, z vsakim oblačilom svet nas po nekaj sekund ocenjuje. Nekajkrat na dan samo gledamo na to, kako smo oblečeni. Če gradimo svoj stil predurjeno, je dobro vedeti, da to ni največje zmote, ki se jih oblačimo.

Za dober videz moramo negovati manekensko postavo.

Zelo nezdravo. Modeli in super zvezde spadajo med telesne tipe. V gre prejši za genetsko določeno, kot splošno veljavno pravilo. Racionalno se

ne zavedamo, vendar v kulturi, ki nas s propagandnimi sporočili obkrožuje, naš edini ideal. Naš edini ideal, ki ga poskušamo dobiti, naj bo v besedah: "Najboljše v svojem oblačilu naj nam pristajajo tukaj in zdaj, ne čez šest mesecev, ampak bi imeli pet kilogramov manj."

Šil gradimo z najbolj »IN« oblačili take sezone.

Ostalo neresnično. »NAJ BOLJE SEZONE« je redko popolnoma usklajen z našim telesom in okusom. Pojavljajo se dogajanja, da na ulici vidimo zares čudno oblačila ljudi in ne gre nam v

glavo, kaj nas zares moti. Šele čez čas ugotovljamo, da zares »IN« oblačila niso prava karta za dober videz, kaj šele stil. Boj za najnovejši kosi oblačil ali dodatki se brez dobrega pogleda v ogledalo in našo individualno postavbo konča skupaj s stilom. Takrat se začne suženstvo mode. Seveda ne gre posploševati, tudi dobri »IN« kosi oblačil so lahko pika na i v naši garderobi. Zavedajmo se le recepta, da kvantiteta ni nujno kvaliteta.

»Moja številka oblačila je 38«.

Res je lahko oblačilo v številki 38 zlit z našim telesom, vendar ne vedno in povsem. Če bomo začeli iskati bluzo sanjskega vzorca v številki 38 določene blagovne znamke, se nam kaj hitro lahko zgodi, da iščemo nemogoče. Kroj je kritični faktor za grajenje našega stila. Univerzalna resnica za ljudi s stilom je povezana z linijskim zlitjem oblačila skupaj s telesom, pri čemer je poudarjeno ravno tisto, kar nam je všeč. Pri tem nam lahko pomagata le izkušeno oko in dober krojač.

Stil prihaja z dobrim poznavanjem samega sebe. Uživajmo v tistem, kar nam je blizu naših misli, srca in telesa. Mi sami smo največji adut v igri oblačenja.

Tatjana Kalamar Morales, univ. dipl. inž. obl.

Inkontinenca – obvladljiva usoda

Pomembna sestavina zdravljenja je oskrbeti inkontinenčne ljudi z vpojnimi izdelki, ki so namenjeni posebej za inkontinenco. Takšne izdelke je mogoče nositi povsem neopazno pod spodnjim perilom, še posebno tiste, ki so v pomoč pri urinski inkontinenci. Varujejo občutljivo kožo in preprečijo nastanek neprijetnega vonja. Treba je poudariti, da so vložki, namenjeni urinski inkontinenci, popolnoma drugačni od navadnih higienskih vložkov, saj vpijejo veliko več tekočine. Večina žensk tega ne ve in seveda ravna narobe, če za inkontinenčne težave uporabljajo navadne higienske vložke namesto inkontinenčnih.

Pri izbiri primerne pripomočke za inkontinenco v lekarni povejte, za koga je namenjen. Otroci, ki ponoči moči posteljo, potrebujejo poleg plenice (hlačne predloge) še posteljno podlogo. Ženski srednjih let, ki ji občasno uhaja urin, zadostuje le inkontinenčni vložek (predloga). Za nepremičnega starostnika je nepogrešljiva plenica za težko inkontinenco in mogoče še posteljna podloga. Izdelek mora biti ustrezen

velikosti, da ga lahko zanesljivo namestimo. Premajhen ali prevelik ne more uresničiti svojega namena. Priporočamo še uporabo elastičnih fiksirnih hlačk, ki olajšajo varno, higiensko in preprosto namestitev predlog za inkontinenco vseh vrst.

Če ste upravičeni do inkontinenčnih pripomočkov po kriterijih zdravstvene zavarovalnice, vam jih bo predpisal zdravnik na naročilnico, stroške nakupa pa bo poravnala zavarovalnica. Pripadajoča količina je odvisna od stopnje inkontinenčne - srednje, težke ali zelo težke. Sicer si vse pripomočke za inkontinenco lahko kupite sami. Tisti, ki so na voljo v lekarni, ustrezajo mednarodnemu standardu kakovosti. So preprosti za namestitev, neopazni, diskretni, udobni, zanesljivi pred iztekanjem, ekološko ustrezni in, upamo, tudi ekonomsko dostopni. Večina jih je posamezno pakirana v plastični ovitek in priročna za na pot.

Inkontinenca se vse prepogosto obravnava kot normalen starostni pojav, pri katerem ni kaj ukreniti. V resnici to ni več usoda, v katero se je treba vdati. Obstajajo namreč učinkovite metode zdravljenja ter različni pripomočki, ki lahko prizadetim še kako olajšajo in izboljšajo kakovost življenja. Postala je obvladljiva usoda. Seveda ostanejo v veljavi tudi splošna opozorila. Alkoholne pijače in osvežilni kofeinski napitki po nepotrebnem ženejo na vodo. Preveč začimjene jedi dražijo sečne poti. Tudi zgoščen seč jih draži. Ne piti dovolj tekočine je zato medvedja usluga, ki tako spodbudi kakor oteži inkontinenco. Pomanjkljiva higiena in nega pa vname in poškoduje kožo ali na njej povzroči celo razjede.

Milena Hochegger, farm. tehničnica

Inkontinenca je normalen starostni pojav.

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Po nekaj nadaljevanjih o zdravilnih točkah se je medtem nabralo kar veliko novih vprašanj. Med najbolj zanimivimi sem izbral nekaj takih, ki se dotikajo vsebin, o katerih do sedaj še nisem pisal.

Začnimo kar pri vprašanju, ki ga je zastavila gospa Alenka v imenu gospe Alenke. Gospa Alenka ima težave s čezmernim slinjenjem svojega otroka in očasi tudi alergija.

Čezmerno slinjenje je pri otrocih, starih do 12 mesecev, normalen pojav, ker še niso vajeni požirati sline. Če se otroci slinijo tudi, ko dobivajo prve zobe. Slinjenje pa se pojavlja pri ohromelosti v okončinah, pri duševnih in senilnih bolnikih. Če pa ga lahko tudi škrbine, zobna gniloba in razjede. Vzrok za slinjenje pa so lahko tudi prebavne težave (peptični ulkus), pogost vzrok so lahko tudi parazitske okužbe, ki delujejo na slinavko. Iz navedenega lahko sklepamo, da smo našli ogromno vzrokov, zato mi je prišlo na um, da smo težko konkretno odgovorili. Treba bi bilo temeljit pregled in tedaj bom lahko postavil diagnozo in vedel, kako ukrepati, da bo zdravljenje uspešnejše.

Če težav z govorom je lahko prav tako ogromno vzrokov. Okvare in motnje se lahko in se največkrat pojavijo v živčevju, mišicah in drugih delih telesa, ki so vključeni pri govoru. Najpogostejši vzrok za motnje je v možganskih govornih centrih, ki lahko nastanejo

že pri porodu ali tudi po porodu pri padcih, kapi ali možganskih tumorjih. Izgovor ali artikulacija je sposobnost za tvorjenje govornih glasov. Dizartrija ne nastane kot posledica okvare možganskih živcev, ki oživčujejo mišice grla, ust in ustnic. Povzroča nerazločen, nejasen, počasen ali nosljajoč govor. Za natančnejšo diagnozo seveda spet zaradi preobilice možnih vzrokov predlagam podrobnejši pregled pri meni.

Glede alergije, ki se pojavlja na koži, pa predvidevam, da izhaja iz okvare jeter. Možni vzroki za okvaro so lahko v preboleli zlatenici, glivičnem obolenju (pisal sem že o kandidozi), zastrupitvi ali dedni hibi. Obvezno bo za več podatkov pregledati otrokova jetra in vsebnost bilirubina.

Kot ste lahko prebrali, je bilo vprašanje postavljeno kar preveč na splošno za konkreten odgovor. Predlagam, da se gospa Alenka z otrokom pred odhodom k zdravniku najavi pri meni, ker bom, ko bom otroka pregledal, najbolje vedel svetovati potek zdravljenja. S tem pa ji bom prihranil kar nekaj neprijetnih ur, prebitih po čakalnicah naših prenapolnjenih zdravstvenih ustanov.

Pišite mi še naprej na naslov: Vestnik, Ul. arhitekta Novaka 13, 9000 M. Sobota, ali na moj domači naslov: Tropovci, Šolska ul. 2, 9251 Tišina. Vsak dan med 20. in 21. uro pa sem za Vaša vprašanja dosegljiv tudi na telefonu 02 539 1737.

S hojo do zdravja

Vsak človek bi moral zaradi boljšega zdravja hoji nameniti najmanj 15 minut dnevno. Za hojo ni treba čakati na idealno priložnost, treba se je le odpraviti od doma in začeti takoj.

Da bi se znebili odvečnega maščobnega tkiva, se nam ni treba ukvarjati s težkimi fizičnimi aktivnostmi. Novejše raziskave kažejo, da se z redno in zmerno hojo dosegajo enaki ali še boljši rezultati. Takšno obliko aktivnosti so prej priporočali starejšim osebam z zdravstvenimi težavami, danes jih priporočajo tudi mladim in zdravim osebam. Sprehodi se ne znebimo sarni neprijetnih maščobnih blazin, z njimi krepimo vse mišice, tkiva in notranje organe. Z vsakodneвно hojo spodbujamo cirkulacijo krvi, reguliramo krvni tlak, ravnamo hrbtenico, s tem pa preprečimo glavobole, do katerih prihaja največkrat zaradi nepravilne drže.

Hoja je zdrava.

Kako je pet otrok s Hotize ostalo brez 48-letnega očeta Avguščina, ki ga še vedno pogrešajo?

OSTE
BAKAL

I Z

M O

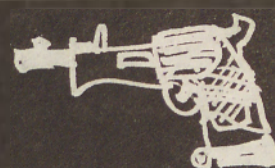
J E

G A

A R

H I

V A

Hčerko je poslal po zdravila in izginil neznano kam

Skupaj s slovensko in hrvaško policijo ter mnogimi Hotižani smo lani avgusta iskali pogrešanega Avguščina Antolina, o katerem tudi po dobrem letu dni ni ne duha in ne sluha – Otroci in številni sorodniki si želijo, da bi ga čimprej našli živega ali mrtvega, saj je najhuje živeti v negotovosti in čakanju – Pet otrok, starih od 8 do 21 let, spremlja nenehna mora, kajti v treh letih so izgubili mamo, doživeli velik požar na stanovanjski hiši, sedaj pa ne vedo, kaj in kako je z očetom ...

Čeprav so praktično vse zgodbe v rubriki **OSTE BAKAL** iz **MOJEGA ARHIVA** pretresljive in nadvse zanimive, pa je tokratno »obujanje žalostnih spominov« za mnoge, zlasti pa za pet otrok s Hotize, še posebno pretresljivo. Minilo je namreč se le dobro leto dni in zgodba pravzaprav ni »za arhiv«, toda bilo je to kratki 13 najhujših mesecev v življenju petih mladih ljudi in morebiti bo naše kratko pisanje privedlo tudi do morebitnega razkritja nadvse črne zgodbe. Morebiti bo s svojimi informacijami in podatki lahko pomagal kdorkoli izmed naših bralcev in prebrani smo, da se bodo otroci pogrešanega Avguščina Antolina s Hotize, ki bi ga radi našli, da je oče mrtev, znebili tega bremena. Gotovo je namreč, da je bil otrokom zakoncem Avguščina in Antolin iz Strnčke ulice 8 v obmejni občini Lendavi, danes 21-letni Barbari, ki študira v Ljubljani, 19-letnemu Matjažu, prihodnjemu študentu v Mariboru, ter osnovnošolcem 14-letnemu Valentinu, 9-letnemu Roku in 8-letnemu Sebastjanu, usoda še zdaleč ni bila naklonjena.

Čeprav so lepih začetkih, ko sta bila starša, Avguščina in je bil oče Avguščin zaposlen v državnem podjetju in delal predvsem v Libiji, Nemčija ..., mama Terezija pa domača lekarni in je vse bilo bolj ali manj idealno, se je pred nekaj leti vse obrnilo na glavo. Sprva je bilo otroštvo več kot zadovoljivo in brezskrbno, saj so imeli pridni otroci, ki so potrebovali za nemoteno odraslost in razvoj, ob tem sta tudi pridna starša gradila novo hišo v strnjnem obmejnem kraju Hotiza. In vse je kazalo na pravo usodo, je, žal, hotela drugače.

Najprej se je med delom v Nemčiji huje poškodoval oče Avguščin, ki so ga po daljšem zdravljenju po poškodbi hrbtenice invalidizirali. Malo pozneje pa je za hudo, trajno neozdravljivo boleznijo zbolela tudi mama Terezija, ki je pred dobrimi tremi leti (24. 7. 2001) umrla. Vso skrb za vzgojo otrok in vse drugo je potem moral prevzeti oče Avguščin, ki tudi sam ni bil zdrav. Le pol leta pozneje, januarja 2002, je prišlo še do velikega požara (ugotovljeno je bilo, da je bil vzrok samovžig, op. p.), ki je nesrečni družini povzročil velikansko materialno škodo, saj je bilo prvo nadstropje nove hiše v celoti porušeno. Tudi od tega so se Antolinovi ob pomoči sorodnikov, prijateljev, sosedov in prijateljske skupnosti opomogli, čeprav je bilo težko, da začetne idile nikoli več ne bo. Ob tem so ustrezne službe poskrbele, da so se otroci manjši otroci preselili k družini najstarejšega brata v bližnjem naselju Žižki.

Matjaž je najstarejši izmed petih otrok Barbari in Avguščina in najstarejši sin Avguščina, ki pa je nekega lanskega vročega dneva povzročil svojim otrokom velike težave. Bil je četrtek, zadnji dan lanskega julija in teden dni potem, ko je

pokopal svojo življenjsko sopotnico, op. p.), ko je Avguščin zapustil svoje otroke in vse druge svoje, prijatelje, znance in sosedo ter se napotil neznano kam. In od takrat se je za njim izgubila vsakršna sled. Več dni in tednov po izginotju so ga policisti PMP Lendava skupaj s sorodniki in domačini nenehno poskušali najti, žal pa je vedno ostalo samo pri poskusu. Pogrešanega so sosedje nazadnje videli, kako se je tisti četrtek, 31. julija 2003, okoli 13.30 na obmejnem območju s sosednjo Hrvaško odpravil proti reki Muri. Gre za možakarja, visokega okoli 170 centimetrov, rjavih, kratko pristriženih las, oblečen je bil v zelene kratke hlače, zeleno črtasto majico in obut v sandale. Pri iskanju so nenehno pomagali tudi policisti in drugi državljani sosednje Hrvaške, a žal še vedno ni nobenih sledi. Ker pogrešanega kljub iskanju še vedno niso našli, prosimo vse, ki bi ga opazili ali vedo, kje se zadržuje, da to nemudoma sporočijo na PMP Lendava ali na številko 113,« so nam v tistih lanskim kritičnih avgustovskih dneh sporočili s PU Murska

bržkone jasno, da bodo pogrešanega težko še kdaj izsledili bodisi živega bodisi mrtvega. Ravno to, da bi ga našli mrtvega ali živega, pa bi si najbolj želeli tako otroci kot vsi drugi svojci, kajti šele takrat bi lahko dokončno vedeli, kaj se je zgodilo in kako naprej. »Že v minulih dneh smo ribiči preiskali prav vse gramoznice in ribnike, tako da ni nobene možnosti, da bi bil kjerkoli v vodi. Vem tudi, da Avguščin nikoli ni imel preveč rad vode in se je je izogibal, kar sem še posebej ugotovil, ko sva delala skupaj v Nemčiji,« nam je pred dobrim letom dni pripovedoval brat pogrešanega Martin Antolin. Tudi drugi brat Ivan je takrat ravno tako verjel, da Avguščina ni več med živimi, a najhuje je, da ga ne morejo najti. Oba omenjena brata sta sodelovala tudi v večini organiziranih iskanj.

Ob lanskem dogodku smo se pogovarjali tudi s sinom pogrešanega Matjažem, sicer zelo pridnim fantom, ki si je v želji, da bi zaslužil nekaj denarja za novo šolsko leto, tudi v času lanskim počitnic uredil počitniško delo v lendavskem podjetju, ki se je končalo

zdravilo. Ko pa se je sestra vrnila, njega ni bilo več in sprva smo menili, da je kje v bližini, toda ko ga že nekaj ur ni bilo, smo zadevo prijavili na policijo. Od takrat ga iščemo in smo pregledali med drugim tudi vse opuščene hiše ter druge objekte v okolici, bili smo pri vseh znanih, svojcih, prijateljih, kjer bi se mogoče zadrževal, a žal ni nobenih rezultatov. Hudo nam je, če se mu je kaj zgodilo, toda še huje nam bo, če ga ne najdemo ne živega in ne mrtvega, in ne bomo mogli normalno zaživeti. Veste, kako hudo je, ko kdo zazvoni pri vratih ali zazvoni telefon in samo čakamo, kaj bomo slišali,« nam je takrat žalostno pripovedoval sin pogrešanega Matjaž, ki je posebej poudarjal, kako hudo je bilo že pred izginotjem očeta, ko je bila očetova invalidska pokojnina zelo nizka. Otroci sicer prejemajo nekaj tudi po mami, nekaj navržeta tudi študentski obeh starejših, vse skupaj pa je malo, ker je šolanje, predvsem pa življenje v Ljubljani (Barbara) in sedaj v Mariboru (Matjaž), tako drago.

Matjaž in njegovi sestri ter brata so

Sobota in to sporočilo žal ni preklicano niti danes, saj pogrešanega ni od nikoder. Žal pa so bili takrat mnogi Hotižani skoraj prepričani, da bodo truplo nesrečnega Antolina bržkone našli v reki Muri, nekje na Hrvaškem, a ker se to ni zgodilo niti po letu dni, so tudi takšni upi vedno bolj odmaknjeni ...

So pa nekateri kljub vsemu prepričani, da naj bi bil Avguščin Antolin še vedno živ, toda po tistem, kar smo videli in slišali na enem od lanskim organiziranih iskanj pogrešanega, ki se ga je udeležilo okoli 20 slovenskih in hrvaških policistov tudi s službenimi psi, ter še toliko občanov, je

ravno na dan, ko je oče odšel od doma. Kljub vsemu nam je Matjaž takrat podrobno predstavil potek dogodkov. Tako smo med drugim slišali, da je imel pogrešani štiri dni pred izginotjem lažji operacijski poseg na glavi (nekaj na ušesu, op. p.), ki je bil opravljen v bolnišnici v Murski Soboti. Vse je minilo brez zapletov in Avguščin naj bi bil zelo dobre volje. »V četrtek me ni bilo doma, saj sem zadnji dan delal v Varstroju v Lendavi, toda sestra Barbara je povedala, da sta imela z očetom kosilo in da je bil oče zelo dobre volje. Po kosilu, okoli 14.30, je dal sestri recepte in kartico zdravstvenega zavarovanja ter jo poslal v lekarno po

hvaležni vsem, ki so jim in jim še pomagajo iskati pogrešanega očeta, tako na slovenski kot hrvaški strani državne meje. Posebej pa je Matjaž hvaležen tako pomurskim policistom kot njihovim kolegom iz medžimurske policijske uprave, enako pa tudi mnogim posameznikom in podjetjem iz Slovenije, ki so jim lani v najhujših trenutkih prek različnih javnih medijev finančno in drugače pomagali. Kakorkoli že, danes so Barbara, Matjaž, Valentina, Rok in Sebastjan leto dni starejši, kot so bili ob tragediji. Še bolj so dozoreli, ker jih je k temu prisililo življenje, in z gotovostjo lahko zatrdimo, da gredo Antolinovi otroci po pravi poti.

Švedski kralj in kraljica leta 2004 v Atenah in ...

Spomin na Olimpiado 1972

... v Münchnu leta 1972

Otvoritve olimpijskih iger v Atenah sta se ob številnih državnikih udeležila tudi švedski kralj Carl Gustaf Švedski (58) in kraljica Silvia (60), a ne po službeni dolžnosti ali celo slučajno. Olimpijske igre imajo za njiju poseben pomen - predvsem tiste iz leta 1972 v Münchnu. Takrat je bila Silvia le še hostesa na igrah, on pa švedski prestolonaslednik.

Spoznala sta se na otvoritvenem ceremonialu, ko je predsednik mednarodnega olimpijskega komiteja pripravil poseben sprejem za šefe držav oziroma njihove uradne predstavnike. In kaj sta pomislila, ko sta drug drugega prvič zagledala. Silvia: »Joj, kako je lep. Moram

ga spoznati!« Carl: »Kako šarmanтна je in disciplinirana. Za to dekle bi se v trenutku odpovedal kraljestvu!« Poročila sta se leta 1976. S tem je Švedska dobila kraljevski par, ki so ga spoštovali vsi Švedi, kraljevina pa nov polet. Pred tem je namreč vse kazalo, da bo kraljevina odmrla, država pa postala republika.

Danes kraljica pravi: »Kralj in jaz sva kot uigran team. Marsikaj narediva skupaj, in to z ljubeznijo. Ko pride konec tedna, pa so dnevi najini. Zložijo nahrbtnike in odvandrava v hribe. Čudovito je prespati v kakšni lovski kočici v samotni. Njuni trije otroci Victoria (27), Phillip (25) in Madeleine (22) že imajo družine.

Čas gre svojo pot ...

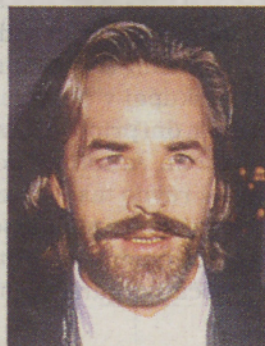
Don Johnson (54) si je znal (in si še vedno zna) privoščiti življenje. Izhaja iz bogate družine pa tudi sam si je z različnimi vlogami, predvsem v tv-nadaljevalnikih, prislužil dokajšnje bogastvo. Po svetu je zaslovel - in obnorel ženske - z vlogo Sonnyja Crocketta v nadaljevalki Miami vice, ki smo jo gledali tudi pri nas. Dvakrat se je poročil z Melanie Griffith, zdaj pa je že pet let srečno poročen z dvajset let mlajšo Kelley Phleger.

1972

1984

1990

1998

2004

Don Johnson 1972-2004

Nobene sledi o zakonski krizi: Bill in Hillary Clinton. Na kongresu demokratske stranke sta izžarevala srečo in sproščenost in tudi izjavila skupno mnenje: »Bush mora oditi!«

predsednik in soproga stopila na tribuno, sta doživela bučen aplavz in navdušeno vzklikanje. Protikanaclavz Georgu Bushu je Bill Clinton podprl z besedami: »Podprite Johna Kerryja v Washington. Ima izkušnje, ima karakter in lastnosti velikega predsednika!«

Zakulisje zakonske sreče

Aprila 1956 sta se poročila svetovno znana filmska igralka Grace Kelly in monaški princ Rainier. Lepo, blago in nežno igralko, kot je sicer bila - in takšne vloge je tudi igrala -, je zaprosil za roko sam monaški princ. In Kelly se je odločila, da opusti svoj poklic in okolje in postane monaška princesa. Z novo vlogo je dobila tudi novo ime, Gracia Patricia. Veliko pozneje, dve leti pred smrtjo, ko se je izpovedala novinarju, so lahko njeni podaniki iz kneževine na Azurni obali izvedeli, da ji v začetku ni bilo ravno lahko, kajti zakonca sta prihajala iz dveh različnih svetov. Ona iz sveta glamurja in sproščenih odnosov, on iz konzervativne družbe, ki je dajala veliko pozornost zunanjemu videzu - v družini suverena mora biti vse idealno - in kjer je bilo vse podrejeno strogemu protokolu. Zdaj, nedolgo od tega, je izšla knjiga Grace Kelly in princ

Rainier, hollywoodska pravljica v Monaku, ki jo je napisal J. R. Taraborelli. Biograf opisuje življenje na dvoru in tudi besede nekdanje filmske dive, da je bil njen zakon s princem v bistvu trdo delo in da je velikokrat premišljevala o ločitvi. Pred poroko se je morala

pisno obvezati, da v primeru ločitve ne bo zahtevala otrok. To je bil tudi eden od vzrokov, ki so vplivali, da je vrnila v Hollywood. Da je njun zakon funkcioniral je morala sprejeti številne kompromise, zaradi česar je bila veliko časa depresivna.

Nekaj časa sta bila najslavnejši par na svetu - hollywoodska igralka in monaški princ pred petdesetimi leti. V levem kotu naslovnice knjige.

Dekle meseca ...

To je Gwen Stefani iz Birminghama, vendar ne tistega v Veliki Britaniji, ampak tistega v Virginiji v ZDA. Dekle pravi, da mora biti vsak dan izpolnjen z aktivnostmi, ki spodbujajo izločanje adrenalina. »Ko sem prvič letela z letalom, sem si v nekem trenutku zaželela, da bi skočila iz njega.« Tudi ta posnetek je nastal v letalu, vendar ob neki drugi priložnosti. Med poletom na Kubo se je kot fotomodel po poklicu nastavila fotografu in bogve, ali si s tem ni zaslužila za vožnjo in počitnice.

Madona – Bo kabala uničila zakon?

Kabala je skrivnostni judovski nauk iz srednjega veka, ki temelji na mističnem tolmačenju biblije in je zelo blizu zarotništvu, spletam in tajnemu druženju. Vse kaže, da je Madono kabala tako pritegnila, da je postal njen zakon z londonskim poslovnežem Guy Ritchiejem vprašljiv. Kabalistični center v Los Angelesu je postal v zadnjem času Madonin drugi dom, vodja tamkajšnjega centra pa ima nanjo skoraj popoln vpliv. Madona hodi k njemu po svetovne tam obiskuje razne molitve, se udeležuje molitev in tam meditira z drugimi učenci. Svoje obveznosti do producentov je

začela vedno bolj zane-marjati. Vse se je začelo pred nekaj leti, ko sta skupaj obiskala kabalistični center in pod vodstvom tamkajšnjega rabina meditirala. Guy je vzel stvar za zabavo, Madona pa zelo resno: namesto piva piti sveto vodo, biti oblečen v belo kabalistično uniformo in vsak dan meditirati, držati se zapovedi, ki jih naroči guru ... Tudi o tem, ali bi imela ob otrocih Lourdes (7) in Roccu (4) še enega otroka, je imel glavno besedo – njen guru (zaenkrat ga še ne bo). Kapljica čez rob je bila za Guya vest, da je Madona za osnovno šolo kabalistične cerkvene občine v New Yor-

ku dala prostovoljni prispevek v višini 21,6 milijona dolarjev. Čedalje večji gnev in jeza sta ga pripeljala do tega, da se je odločil in odšel v kabalistični center, da bi naredil red. Sprejel ga je guru Jehuda Berg, vendar ga ni dolgo poslušal, ampak ga je odpravil z besedami, da naj odide, če hoče imeti cel nos. Prerivanje so zabeležili tamkajšnji časopisi. Madona se je postavila – na gurujevo stran! Kako se bo zadeva končala!? Guy je povedal, da tega ne bo več dolgo mirno gledal ...

Guru Jehuda Berg (desno) je Madoninega moža Guya Ritchieja zaradi nasilno odslovil.

Madona pred kabalističnim centrom, ki je postal njen novi dom.

Pavarotti se poslavlja

Luciano Pavarotti – svetovna turneja ob slovesu od uspešnega tridesetletnega nastopanja na največjih in najpomembnejših odrih sveta. Svojo kariero je začel v Italiji leta 1961.

Po tridesetih letih nastopov po vsem svetu se je začel tenor stoletja, kot mu pravijo, poslavljati od aktivnega petja. Tako kot je pel, se želi tudi posloviti: od vseh pa vsem svetu. Načrtuje trideset koncertov. Začel je letos marca v New Yorku, v teh dneh je pel v Hamburgu, finale pa bo jeseni prihodnje leto, ko bo 12. oktobra star sedemdeset let. Njegov nastop v New Yorku, ko je pel vlogo slikarja Cavaradossija v Puccinijevi operi Tosca, kritiki niso ravno najbolje ocenili, publika pa ga je vseeno nagradila z viharim aplavzom. To si je vsekakor zaslužil. Z nastopi na velikih koncertih: v New Yorku v Centralnem parku pred 500.000 poslušalci, v londonskem Hyde Parku ali pod Eifflovim stolpom v Parizu je populariziral opero kot noben drug pevec. K temu je svoje je dodal še kot član legendarnega tria tenoristov ob Joséju Carerasu in Placidu Domingu. Kljub izredno visokim honorarjem mora živeti dokaj skromno (lačen seveda ni – op. ur.), saj je samo za davke dolžan 10 milijonov evrov, veliko pa ga je stala tudi odškodnina prvi soprogi, od katere se je ločil po 39 letih srečnega zakona. Živi v Modeni v Italiji ob drugi ženi in štirih hčerkah in še vedno sanja, da bo dobil sina.

Starši in otroci

Na teh straneh ste lahko prebrali (ali pa še boste) kar nekaj zanimivih stvari, ki so dobile predstavo, kakšen je bil zakon nekdanjega princa in princeze, ki se je navzven kazal kot idealen. Če bi sodili po pregovoru, ki pravi, da jabolko ne pade daleč od drevesa, bi moralo biti tako tudi pri mlajši Caroline, ki seveda daleč od tega. Obe hčerki, starejša Stephanie in mlajša Caroline, sta praznigata na vsa dolga leta v tradicijo in živila go svoje – dokaj veselo. Če bi lahko izvedeli, da sta princesa Stephanie spet zapustila to mladi modni kraljico, ki je to mladi modni kraljico zapustila v Monacu. Frank Bresson, ki je zaradi nje zapustil soprogo in hčerko. Stephanie pa se v tem času ločuje od cirkaškega arista Lopeza Peraza. Stephanie je bila po poroki z bogatim trgovcem Danielom Ducruetom, katerim ima dva otroka. Potem je živela s svojim modnim stražarjem Jeanom Raymondom Gotliebom, s katerim ima enega otroka. Romanca s služabnikom Richardom Lucasom je trajala dobro leto, potem se je ločila na vrsto direktorja Lopeza, s katerim se

Princesa Stephanie na dobrodelni prireditvi Ples Rdečega križa, kjer se je pojavila v družbi TV-voditelja Bernarda Monteila, ki pa zaenkrat še ni na »uradnem« spisku njenih ljubimcev.

Novi gospodar prstanov

King Karl, kot pravijo nemškemu modnemu carju Karlu Lagerfeldu, se pojavlja v zadnjem času v javnosti s številnimi srebrnimi prstani. Prste, od palca do mezinca na obeh rokah, mu krasijo srebrni obroči različnih oblik in velikosti. Kaj je zdaj to, se sprašuje nemška javnost. Je to kakšna njegova nova muha, kaprica ali pa modni kreator predstavlja svoj novi modni trend? Lagerfeld odgovarja, da ne gre za kakšno promocijo novih idej: »Vse, kar delam, je nagonsko, kar mi naroči moja notranjost, in to me tudi zabava. Toliko prstanov sem si nadel zato, ker mi je to všeč in me razveseljuje. Ljubim šum kovine, ki nastane, ko se premikajo prsti. Nič drugega.« Bomo videli, kaj bo prinesla pomlad 2005. Bodo prstani res modni trend ali pa jih nosi genialni Lagerfeld le zaradi svojega zadovoljstva.

Lagerfeld z Liz Hurley, ki redno nastopa na njegovih modnih revijah. So prstani na njegovi roki res po naključju, tako iz zabave, ali pa so le promocija za pomladni modni trend?

Jožef Dajnko iz Kupetinec

JOG